

Stockholms folkskoledirektion (och barnavårdsnämnd)

jämte i samband därmed stående institutioner.

Folkskoledirektionen.

*Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57; sessions-
tid: i regel varannan fredag under läse-
terminerna kl. 3,15 e. m.*

Ända till och med år 1861 skötte var och en av huvudstadens församlingar sitt folkskoleväsende oberoende av de övriga. Församlingen utgjorde ett skoldistrikt. Den 27 september 1861 erhöi emellertid Stockholms stad en särskild stadga angående folkundervisningen. Enligt denna stadga skulle folkskoleväsendet i det stora hela utgöra en detta samhälles gemensamma angelägenhet, vars förvaltning handhades dels av en för samtliga folkskolor tillsatt överstyrelse, dels av de territoriella församlingarnas skolråd. Centralisationen har med bibehållande av detta förvaltningssätt blivit än fullständigare genomförd fr. o. m. 1904 genom lagarna angående ändrad lydelse av vissa delar av förordningen om kyrkostämma, kyrko- och skolråd i Stockholm och angående folkskoleväsendet därstädes den 15 maj 1903. Kostnaderna beslutas och utgöras numera på sätt som om kommunalutskylder är stadgat; dock blev från de samtidigt lämnade bestämmelserna om övertagandet å angivna villkor av församlingarnas lokaler för folkskolan undantagen församling, som ej ville ingå på dessa villkor. Undantagsrätten togs endast i anspråk av Klara församling; genom avtal mellan Stockholms stad och Klara församling år 1918 har emellertid numera även Klara folkskolas fastighet övergått i stadens ägo. Efter inrättandet år 1914 av en statens folkskolöverstyrelse, erhöi den kommunala överstyrelsen för folkskolorna i Stockholm till undvikande av namnförväxling benämningen »Stockholms folkskoledirektion».

Sedan kungl. maj:t genom nådigt brev den 12 september 1919 föreskrivit, att riket från och med den 1 januari 1920 skulle tillsvidare med avseende å inspektion av folkskoleväsendet vara indelat i 52 inspektionsområden, därvid Stockholms stad hänförs till Stockholmstraktens inspektionsområde, samt kungl. maj:t genom nådig kungörelse den 9 oktober 1914 utfärdat bestämmelser angående inspektion av folkskoleväsendet i stad, som ej deltagit i landsting, har kungl. maj:t på framställning av folkskoledirektionen genom nådigt beslut den 13 februari 1920 medgivit, att Stockholms stad må jämlikt nämnda kungörelse tillsvidare under tio år, räknat från och med den 1 januari 1920, på vissa villkor vara be-

friad från inspektion av sitt folkskoleväsende genom statens folkskolinspektör, dock att denna befrielse icke skall gälla granskningen och vitsordandet av folkskoledirektionens ansökningar om statsbidrag.

Enligt lagen den 14 februari 1920 om ändring av § 3 i lagen den 15 maj 1903 angående folkskoleväsendet i Stockholm skall folkskoledirektionen utgöras, efter stadsfullmäktiges beprövande, av minst nio, högst tjuguen ledamöter. I anledning härav beslöto stadsfullmäktige den 15 mars 1920, att direktionen efter den 1 april 1920 skall utgöras av femton ledamöter. Av dessa utses en av Stockholms stads konsistorium, en, tillika ordförande, av stadskollegiet bland borgarråden, en, tillika vice ordförande, av stadskollegiet bland stadskollegiets övriga ledamöter samt återstående tolv ledamöter av stadsfullmäktige. Ledamot i direktionen väljes för en tid av två år och kan återväljas. Konsistorium och stadsfullmäktige kunna ock utse suppleanter till det antal, som anses erforderligt. Enligt kungl. kungörelse den 15 december 1905 äger folkskollärarkåren i Stockholm att utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med rättighet att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten, och att få till protokollet antecknad avvikande mening. Lärarkårens representant får dock ej deltaga i behandlingen av frågor rörande lärares skiljande från tjänsten eller extra lärares entledigande. Enligt § 50 av kungl. stadgan för fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 äga fortsättningsskolans lärare likaledes utse en representant att närvara vid direktionens sammanträden med samma befogenhet vid behandling av ärenden rörande fortsättningsskolan som folkskollärarkårens representant i fråga om folkskolärenden.

Folkskoledirektionen åligger, enligt den av kungl. maj:t den 19 mars 1920 fastställda instruktionen, att handhåva huvudstadens folkskoleväsen i överensstämmelse med gällande författningar ävensom övriga undervisningsväsendet rörande angelägenheter, vilkas vård av stadskollegiet åt direktionen överlämnas.

I överensstämmelse med fortsättningsskolestadgans föreskrifter fungerar folkskoledirektionen som styrelse för de obligatoriska fortsättnings- och ersättningskolor, som inrättats i Stockholm fr. o. m. höstterminen 1920 (se sid. 154).

Folkskoledirektionen handhaver dessutom förvaltningen och ledningen av dels de högre folk-

skolor, som jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 16 juni 1919 från och med höstterminen nämnda år inrättats i Stockholm, och för vilka kungl. maj:t den 6 febr. 1920 fastställt reglemente, dels den genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923, som kommunal mellanskola, erkända förutvarande högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se vidare sid. 149 och 150).

För den årliga granskningen av direktionens räkenskaper och förvaltning utse stadsfullmäktige fem revisorer.

Direktionen äger (enligt lagen den 29 juni 1908 om ändring av § 4 i lagen ang. folkskoleväsendet i Stockholm) att åt särskilda inom densamma utsedda nämnder, envar bestående av minst fem personer, överlämna att å dess vägnar fatta beslut i vissa ärenden. På grund härav har direktionen med avseende å folkskoleärenden utsett dels en ekonominämnd, dels en skolhusnämnd. Ekonominämnden äger besluta ang. tillämpning av gällande lönereglementen i vissa fall, upplåtelse av skollokaler, upphandlingar samt vissa andra ärenden av ekonomisk natur. Fr. o. m. år 1921 har direktionen dessutom uppdragit åt ekonominämnden att handlägga de ärenden ang. barnbespisningen, som tidigare varit överlämnade åt särskilda delegerade. I övrigt förbereder nämnden ekonomiska ärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen. Skolhusnämnden äger besluta om utförande av underhållsarbeten å skolhus och skolgårdar samt om åtgärder för verkställande av beslutade byggnadsarbeten m. m., där icke sådant uppdragits åt särskild kommitté, varjämte nämnden förbereder sådana skolhusärenden, som skola prövas av folkskoledirektionen.

Vidare har direktionen inom sig utsett fem delegerade för undervisningsärenden samt utser årligen inom sig två ombud att närvara vid lärarprov. (Rörande den för barnavårdsärenden utsedda nämnden se nedan.)

I varje territoriell kyrkoförsamling i Stockholm skall finnas ett skolråd. Församlingens kyrkoherde är ordförande i skolrådet. Övriga ledamöter i skolrådet väljas till lämpligt antal, dock icke understigande fyra, av församlingen å kyrkostämman för två år i sänder. Skolrådet väljer inom sig för varje år en vice ordförande samt inom eller utom sig en kassör.

Församlings skolråd har till uppgift att genom framställningar till direktionen m. m. söka främja folkskoleväsendets utveckling såväl inom staden i dess helhet som särskilt inom församlingen. Skolrådet avgiver utlåtande vid tillsättande av överlärarbefattningar och ordinarie lärarbefattningar, utfärdar, efter vederbörande överlärarens hörande, tjänstgöringsbetyg åt lärare samt skall av folkskoledirektionen höras i fråga om ny- eller ombyggnad av skolhus i församlingen m. m.

Direktionen är tillika barnavårdsnämnd i Stockholm. Med stöd av § 2 i lagen den 13 juni 1902 ang. uppfostran åt vanartade och i

sedligt avseende försummade barn, sådan denna paragraf lyder genom lag den 25 juni 1909, har direktionen uppdragit handläggningen av i nämnda lag avsedda ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnd i inskränkt bemärkelse). Denna nämnd fullgör jämval de i lagen om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 barnavårdsnämnd givna ålliganden. Vissa barnavårdsärenden skola dock handläggas av direktionen in pleno. Ang. direktionens verksamhet som barnavårdsnämnd se sid. 162.

Författningar m. m. K. förordningen om kyrkostämman samt kyrkoråd och skolråd i Stockholm den 20 nov. 1863 med senare ändringar (se under Kyrkliga institutioner, avd. 5). Lag angående folkskoleväsendet i Stockholm den 15 maj 1903 med ändringar den 7 juli 1905, 29 juni 1908, 25 juni 1917, 16 sept. 1918 och 14 febr. 1920. K. stadgan ang. folkundervisningen i Stockholm den 8 nov. 1901 med ändringar den 15 dec. 1905, 27 okt. 1911, 21 nov. 1913, 9 okt. 1914, 4 febr. 1916 och 16 maj 1919. (Ny stadga att vänta.) K. stadgan ang. fortsättningsskolan den 16 sept. 1918 med ändringar den 8 april 1921 och 13 okt. 1922. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918 med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. K. instruktionen för folkskoledirektionen den 19 mars 1920 med ändring den 5 nov. 1920. Reglemente för Stockholms stads folkskolor den 28 april 1903 med ändringar den 8 dec. 1911 och 31 maj 1919. (Nytt reglemente att vänta.) Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändring den 29 sept. 1922. Reglemente för Stockholms fortsättningsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 5 mars 1921. Lag ang. uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. Lag ang. barn utom äktenskap den 14 juni 1917 med ändring den 11 juni 1920 jämte i samband därmed utfärdade författningar.

Stat år 1923. Utgifter: 17,411,300 kr. (därav att täckas med länemedel 1,580,600 kr.); inkomster: 4,822,900 kr. (därav statsbidrag 4,413,000 kr.).

Folkskoledirektionens ledamöter.

Ordförande

(utsett av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; t. > stads-
huset; träffas i stadshuset tisdagar 2—3
samt övriga vardagar 11—12.

Vice ordförande

(utsett av stadskollegiet).

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Övriga ledamöter

(valda en av Stockholms stads konsistorium, se nedan, och övriga av stadsfullmäktige).

***Almén**, Gunhild F., lärarinna.

Gerdin, E. I., läroverksadjunkt.

Gustafson, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.
Holmdahl, O. S., lektor, stadsfullm.
Langenfelt, P. G. L. M., fil. d.r.

***Lindhagen**, Anna J. J., barnavårdsinspektör.
 ***Lindskog**, H. J., kyrkoherde (vald av konsistorium).

***Magnuson**, P. K., förgyllare, stadsfullm.

***Molin**, E. W., justitieråd.

Nordström, A., byggnadsingenjör.

***Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.

***Skålander**, O. A., ombudsman, stadsfullm.

Walin, Ingeborg M., konsulent.

Suppleant

(vald av konsistorium).

Edquist, C., komminister.

Lärarkårens vid folkskolorna representant.

Härner, Frida M.

Suppleant: **Andersson**, Emelie K.

Lärarkårens vid fortsättningsskolorna representant.

Nyblom, A.

Suppleant: **Palmér**, H. Ingegerd.

Sekreterare för folkskolärenden.

Österberg, B. A. E. (se nedan).

Sekreterare för barnavårdsärenden.

Löfving, K. B. E. (se nedan).

Folkskoledirektionens nämnder och delegerade.

Ekonominämnden.

Carlsson, B. A.; **Larsson**, O. E., ordf.; **Magnuson**, P. K.; **Nordström**, A.; **Sjöström**, Chr.

Skolhusnämnden.

Langenfelt, P. G. L. M.; **Larsson**, O. E., ordf.; **Magnuson**, P. K.; **Nordström**, A., vice ordf.; **Sjöström**, Chr.

Delegerade för undervisningsärenden.

Holmdahl, O. S.; **Larsson**, O. E., ordf.; **Magnuson**, P. K.; **Sjöström**, Chr.; **Walin**, Ingeborg M.

Ombud att närvara vid lärarprov.

Gerdin, E. I.; **Lindskog**, H. J.

Suppleanter: **Almén**, Gunhild F.; **Carlsson**, B. A.; **Holmdahl**, O. S.; **Larsson**, O. E.; **Walin**, Ingeborg M.

Barnavårdsnämnden.

(Se vidare sid. 162.)

Ordförande.

Molin, E. W., justitieråd.

Övriga ledamöter.

Lindskog, H. J. (självskr. ss. konsistorii repr.), vice ordf.; **Almén**, Gunhild F.; **Gerdin**, E. I.; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M.; **Lindhagen**, Anna J. J.

Suppleant: **Edquist**, C. (vald av konsistorium).

Folkskoledirektionens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av 1922 års räkenskaper och förvaltning).

Forssberg, E. V., direktör, stadsfullm.

Jansson, W. A. W., ingenjör.

Nilsson, C. R., föreståndare.

Petersson, K. G. A., föreståndare, stadsfullm.

Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Folkskoledirektionens expedition.

Fredsgatan 9, C.; t. Norr 285 57; expeditionstid: 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Stat år 1923. Utgifter: 228,210 kr.; inkomster: 430 kr.

Ekonomidirektör (24)

(tillika föredragande i ekonomiärenden).

Robach, E. C.; t. Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—augusti 1—2.

Sekreterare för folkskolärenden (4,000 kr.).

Österberg, B. A. E.; t. Norr 240 61; träffas i regel 2,30—3,30.

Bokhållare (18).

Göransson, K. H.; t. Norr 113 95.

Bokhållare (15).

Brunius, Augusta Ch.

Kontorsskrivare och kassör (11).

Barklund, Astrid M. E.; t. Norr 9 26; kassan hålles öppen 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Kontorsskrivare och registrator (11).

Wallander, Karin J. M.; t. Norr 240 61.

Statistiskt biträde (11).

Andersson, Agnes Ch.

Två kontorsskrivare (9), två kontorsbiträden (5), två skrivbiträden (4), tre extra biträden (2,100—1,950 kr.).

Byggnadsinspektör

(5,000 kr.).

Ellner, E. A. V.; t. Norr 150 69; träffas å folkskoledirektionens lokal i regel måndagar 9—11 samt onsdagar 1—3.

Värmeledningsinspektör

(700 kr.).

Dahlgren, W.; t. 12 84, Norr 61 50 (kontoret, Strömsborg, C.).

FD. Förste vaktmästare (7).

Nilsson, J.

En vaktmästare (6).

Inspektionen över folkskolorna.

Fredsgatan 9, C; expeditionstider: senadan.

Vid övervakandet av folkskolornas verksamhet biträdes direktionen av vissa tjänstemän.

Förste folkskolinspektören utövar närmast under direktionen den pedagogiska ledningen av och uppsikten över stadens folkskolor. Han skall vara närvarande vid direktionens och barnavårdsnämndens sammanträden och äger att deltaga i överläggningarna, men icke i besluten. Vid sidan av förste folkskolinspektören finnas även en andre folkskolinspektör samt en fortsättningsskolinspektör, vilka skola närvara vid direktionens sammanträden med uppgift för den förnämnde att förbereda företrädesvis frågor av pedagogiskt-administrativ natur angående folkskolorna och för den sistnämnde att förbereda frågor angående fortsättningsskolorna och högre folkskolorna. Assistenten biträder å inspektionsavdelningen med skolstatistiska samt pedagogiska arbeten och utredningar. Slöjdinspektören och slöjdinspektisen åligger att utöva tillsyn över undervisningen i slöjd och övervaka, att denna bedrivs enligt de grunder, direktionen fastställt. Inspektion över skolköksundervisningen tillkommer skolköksinspektisen, som också biträder med ordnande av barnbespisningen. Gymnastikinspektörerna åligger: att genom besök i skolorna taga noggrann kännedom om gymnastikundervisningens skötande i dessa samt lämna lärare och lärarinnor nödiga råd och upplysningar, att genom föredrag inför lärarpersonalen och undervisningskurser befordra de gymnastiska övningarnas ändamålsenliga bedrivande samt att med uppmärksamhet följa de ordnade lekövningar, som vid skolorna förekomma m. m.

Instruktioner m. m. K. brev ang. inspektionen av folkskoleväsendet i Stockholm den 13 febr. 1920. Instruktioner den 25 nov. 1910 för förste och andre folkskolinspektören samt den 14 dec. 1903 för slöjdinspektören, slöjdinspektisen, gymnastikinspektören [och exercisinstruktionen]. (Instruktionerna äro f. n. under omarbetning.) Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektiser i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.

Stat år 1923. Utgifter: 111,590 kr.

Förste folkskolinspektör (27).

Nordlund, K. (förordn. t. o. m. ^{31/7} 1928); t. 22 78; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Andre folkskolinspektör (24).

Lidman, C., stadsfullm.; t. Norr 89 93; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 och onsdagar 10—11.

Fortsättningsskolinspektör (24).

Wetterfors, G. P., tf.: t. 219 69; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Assistent (19).

Lindberg, A. A.; t. Norr 231 16; träffas måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11.

Slöjdinspektör

(7,800 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år; personligt tillägg 700 kr.).

Bergh, G.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 150 69; dessutom i slöjdsalen, Storkyrkoförs. folkskola, Svartmangatan 22, St., fredagar 1,30—3.

Slöjdinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Valentin, f. Kempendahl, Elsa C., tf.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30 samt onsdagar 10—11, t. Norr 150 69; dessutom per telefon 7—8,30 f. m. Kungsh. 32 10.

Skolköksinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Bergström, Gertrud K. A.; träffas å direktionens lokal måndagar och torsdagar 2,30—3,30; t. 156 45.

Gymnastikinspektis

(6,180 kr. samt ett ålderstillägg å 600 kr. efter fem år).

Falk, Elin; träffas i bostaden Narvavägen 30, Ö.D.j., tisdagar och fredagar 2—3; t. Norr 161 10.

Gymnastikinspektör

(2,000 kr.).

Littorin, B. E., major; träffas i bostaden, Nybrogatan 45, Ö., onsdagar 6—6,30; t. 732 50, Norr 150 07.

Folkskolans läkarvård.

För undersökning av barn vid Stockholms folkskolor antagas av direktionen medelst förordnande tillsvidare läkare för allmänna undersökningar (skolläkare); och böra dessa läkare helst vara boende var och en inom den församling, för vars skola han är anställd. Dessutom antages nödigt antal specialister för undersökning av sjukdomar i öron, näsa, svalg och ögon ävensom för underlivssjukdomar hos flickorna varjämte särskild läkare är anställd för biträd

med den psykiska vården av de i hjälpklasserna intagna barnen ävensom för verkställande av nödiga undersökningar för intagning i hjälpklasser.

Skolläkare åligger bl. a. att vara närvarande vid barnens inskrivning vid läsårets början, att undersöka nyinskrivna barn, varvid de klena barn, som anses under sin skoltid böra årligen undersökas, å matrikelbladen betecknas genom ordet »läkarekontroll», att varje läsår undersöka dessa barn samt i övrigt de barn, som till honom hänvisas av skolans överlärare, att undersöka barn, som äro föreslagna att sändas till skollovskoloni, att hålla mottagningar i skolan för att meddela föreskrifter rörande de barn, som av överläraren till honom hänvisas för lindrigare invärtes sjukdom, att vid inträffad smittosam sjukdom giva nödiga föreskrifter till hindrande av smittas spridande samt att ägna noggrann uppmärksamhet åt skolans hygieniska anordningar.

Varje av direktionen för undersökning av barn i stadens folkskolor antagen läkare är skyldig att till direktionen lämna skriftlig redogörelse för sin verksamhet under det sist förlutna läsåret samt därvid göra de framställningar och lämna de anvisningar, vartill hans arbete kunnat giva anledning. Fr. o. m. år 1906 erhålla folkskolebarnen även fri läkarbehandling i skolan, utom i akuta sjukdomsfall. Det åligger därför vederbörande läkare att hålla särskild mottagning i skolans lokal — i de större skolorna en gång i veckan — för att meddela de föreskrifter och den övriga läkarbehandling, som kan vara av nöden.

Numerä äro dessutom för några överlärdistrikt anställda två skolsköterskor dels för att biträda vid läkarnas skolundersökningar, dels för att genom besök i barnens hem etc. medverka till och övervaka, att läkarnas ordinationer följas.

Slutligen finnas vid folkskolorna inrättade en klinik för talrubbnings, en ortopedisk klinik samt elva tandkliniker (se nedan).

Instruktioner. Provisoriska bestämmelser ang. skolläkares åligganden, antagna av folkskolektionen den 12 juni 1912. Instruktion för skolsköterska, antagen av folkskolektionen den 14 febr. 1919.

Avlöningar m. m. Skolläkare: inalles 60,100 kr. (därav för högre folkskolorna 7,100 kr.).

Stat år 1923. Utgifter: 71,900 kr. (Beträffande tandkliniker se nedan.)

Läkare vid folkskolorna.

Scholander, C. T. (Storkyrkoförs.); t. Storängen 61.

Zander, E. W. (Klara förs.); t. 92 06.

Spangenberg, K. G. V. (Kungsholms förs.); t. 337 17, Norr 183 00.

Vakant (Adolf Fredriks, Gustav Vasa och Matteus förs.).

Billqvist, O. G. (Jakobs och Johannes förs.); t. 729 08, Norr 196 30.

Nordgren, R. E. (Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars förs.); t. 759 84, Norr 73 36.

Sundell, C. (Katarina och Sofia förs.); t. 40 19, Söder 330 40.

Nylin, E. W. A. (Maria förs.); t. 10 68.

Hulting, C. G. (Brännkyrka förs.: Liljeholmens och Blommensbergs distrikt); t. 168 88, Söder 4 09.

Vakant (Brännkyrka förs.: Enskede och Älvsjö distrikt).

Peyron, J. A. (Bromma förs.); t. 60 77, Östern. 29 92.

Lönborg, F. U. (för ögonsjukdomar); t. 31 63, Norr 70 24.

Klingspor, S. W. (Storkyrko-, Klara, Jakobs och Johannes, Engelbrekts, Hedvig Eleonora, Oscars samt Brännkyrka förs.); t. 730 83, Norr 97 97. (för sjukdomar i

Hæggström, A. E. (Kungsh., Ad. Fredr., Gustav Vasa, Matteus och Bromma förs.); t. 745 29, Östern. 14 68. (öron, näsa och svalgl.)

Stangenberg, A. E. (Katarina, Sofia och Maria förs.); t. 754 63.

Wester-Hallberg, M. (Malin) (för underlivssjukdomar hos flickorna); t. 66 03, Norr 234 42.

Tamm, A. Alfbild (för hjälpklasserna); t. 86 04, Östern. 41 32.

Läkare vid högre folkskolorna.

För avdelningar å Norrmalm:

Zander, E. W. (se ovan) (för manliga elever).

Kjellberg, Gerda E.; t. 749 80, Östern. 45 13 (för kvinnliga elever).

För avdelningar å Södermalm och i Brännkyrka:

Sundell, C. (se ovan) (för manliga elever).

Muhl, A. M. (Greta); t. 323 81 (för kvinnliga elever).

Två skolsköterskor (2,900 kr.).

Klinik för talrubbnings vid Stockholms folkskolor.

För att söka lindra och bota talrubbnings hos barnen vid Stockholms folkskolor öppnades vårterminen 1914 på enskilt initiativ en klinik å Norrmalm, till vilken sedermera upplätits lokal inom Klara folkskola. Höstterminen 1917 utvidgades kliniken med en filial för södra stadsdelarna, vilken erhöi lokal i Katarina norra folkskola. Då kliniken visat sig fylla ett stadigvarande behov, har densamma fr. o. m. år 1920 erhållit en fast organisation samt inordnats under folkskolektionen.

Behandlingen vid kliniken pågår under läs-terminerna vid kliniken å Norrmalm måndagar och fredagar kl. 2—3,30 samt vid kliniken å Södermalm tisdagar och torsdagar kl. 2—3,30.

Föreståndare

(arvode 1,000 kr.).

Tamm, A. Alfild (se ovan).

Två biträden.

Ortopedisk klinik vid Stockholms folkskolor.

Från och med år 1920 är försöksvis upprättad en ortopedisk klinik vid folkskolorna, dels för att omhänderhava de undersökningar, vilka erfordras för hänvisning till hållningsgymnastik, dels för att i övrigt ombesörja undersökningar av sjukdomar eller missbildningar i rörelseorganen, vilka kunna föranleda hänvisning till särskild klinisk behandling.

Kliniken hålles under lästerminerna öppen i Adolf Fredriks folkskola tredje onsdagen i varje månad, i Sofia folkskola andra onsdagen i varje månad och i Högalids folkskola första onsdagen i varje månad.

Föreståndare

(arvode 1,650 kr.).

Asplund, E. G.

En assistent.

Folkskolornas tandkliniker.

I enlighet med stadsfullmäktiges beslut den 20 dec. 1906 anordnades år 1907 en försöks-tandklinik vid Stockholms folkskolor (i Engelbrekts folkskola). Sedermera hava medel anslagits för inrättande av nya kliniker, fr. o. m. höstterminen 1911 i Katarina norra folkskola, fr. o. m. höstterminen 1913 i Adolf Fredriks folkskola, fr. o. m. vårterminen 1920 i Kungsholmens, Enskede (stängd under vårterminen 1923) och Örby folkskolor, fr. o. m. höstterminen 1921 i Högalids och Midsommarkransens folkskolor samt fr. o. m. vårterminen 1923 i Klara, Maria och Blommensbergs folkskolor. Avsikten är att successivt utsträcka den konservativa tandbehandlingen till barn från samtliga folkskolor.

Instruktion. Bestämmelser rörande Stockholms folkskolors tandkliniker, antagna av folkskoledirektionen den 14 juni 1918.

Stat år 1923. Utgifter: 196,900 kr. (utom rörligt tillägg).

Föreståndare för tandklinikerna

(1,200 kr.).

Hammarlund, H. A. F. (se nedan).

Klara tandklinik.

Klara folkskola, Klara södra kyrkogata 13—15, C.; t. Norr 215 18; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Dahlén, G. S.

Kungsholms tandklinik.

Kungsholms folkskola, Mariebergsgatan 34, C.; t. Kungsh. 52 60; kliniktid: 8—6.

Tandläkare (17).

Fischer, E. W.; Steenhoff-Noreen, Fanny H. L.

Extra tandläkare

(5,400 kr.).

Lind, Emy M.

Adolf Fredriks tandklinik.

Adolf Fredriks folkskola, Tegnérsgatan 44, Va.; t. Norr 293 96; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Flodberg, Fanny; Norén, A. Emelie H.

Engelbrekts tandklinik.

Engelbrekts folkskola, Valhallavägen 63, Ö.; t. Norr 293 95; kliniktid: 8—1.

Tandläkare (17).

Lundberg, f. von Schulzenheim, E. A. J. E. (Nonny); Stene, N. A.; Erikson, Märta.

Katarina tandklinik.

Katarina norra folkskola, Tjärhovsgatan 15, Sö.; t. Söder 304 94; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17).

Mårtensson, Agnes.

Extra tandläkare

(7,200—5,400 kr.).

Atler-Eskilson, Greta; Huss, Ingrid.

Maria tandklinik.

Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö.; t. Söder 32 06; kliniktid: 8—1.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Strandberg, S. O.

Högalids tandklinik.

Högalids folkskola, Reimersholmsgatan 4, Sö.; t. Söder 46 53; kliniktid: 8—4.

Tandläkare (17).

Hammarlund, H. A. F. (se ovan); Wadensten, Gullborg L.

Extra tandläkare

(7,200 kr.).

Engström, f. Ekwall, Eva M.

Enskede tandklinik.

Enskede folkskola, Enskede; t. Enskede 9 02; kliniktid: 8—1.

Verksamheten inställd under vårterminen 1923.

Örby tandklinik.*Örby folkskola, Ävsjö; t. Örby 65; kliniktid: 8—1.***Tandläkare (17).****Isacson, f. Aronson, Agda K. S.****Midsommarkransens tandklinik.***Midsommarkransens folkskola, Midsommarkransen; t. Liljeholmen 95; kliniktid: 8—1.***Extra tandläkare**

(5,400 kr.).

Blomgren, f. Lagerborg, Willy.**Blommensbergs tandklinik.***Blommensbergs folkskola, Liljeholmen; t. Gröndal 95; kliniktid: 8—1.***Extra tandläkare**

(5,400 kr.).

Stilow-Lundgren, Dagmar E.Dessutom vid samtliga kliniker inalles nitton *biträden* (2,340—1,500 kr.).**Stockholms kommunala mellanskola.**

Genom kungl. maj:ts beslut den 9 mars 1923 erkändes den fr. o. m. höstterminen 1919 bestående högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning (se nedan sid. 150) såsom kommunal mellanskola, i vilken egenskap skolan åtnjuter statsbidrag fr. o. m. den 1 jan. 1923. Undervisningsplan för skolan fastställdes av skolöverstyrelsen den 26 mars 1923.

Skolan, i vilken både gossar och flickor undervisas, utgör en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan, utgående från dennas sjätte årsklass. Lärokursen är fyraårig och avslutas med realskolexamen. Den pedagogiska ledningen utövas av en särskild styrelse, bestående av ordföranden i folkskoledirektionen, skolans tjänstgörande rektor samt fyra ledamöter, som jämte tre suppleanter utses av folkskoledirektionen för en tid av två år enligt i skolans reglemente lämnade närmare bestämmelser. Den ekonomiska ledningen och förvaltningen handhåves av folkskoledirektionen. Skolan övervakas därjämte av en inspektor, som förordnas av skolöverstyrelsen. För den närmaste ledningen av skolan förordnas av skolöverstyrelsen en bland de tjänstgörande lärarna såsom rektor. Därjämte förordnar skolstyrelsen en biträdande förordnandarinna.

Skolan omfattar vårterminen 1923 20 avdelningar (därav 16 blandade och 4 flickavdelningar), av vilka 4 äro förlagda till var och en av Kungsholmens, Adolf Fredriks, Sofia och Engelska folkskolor samt 2 till vardera av Engel-

brekts och Högalids folkskolor. Antalet lärjungar vid skolan är vårterminen 1923 612.

Författningar. (De inom parentes angivna tillämpas provisoriskt, intill dess motsvarande författningar för kommunala mellanskolan hunnit antagas.) K. stadgan för kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918 med ändringar den 30 juni och 31 dec. 1920. K. kung. ang. avlöning åt lärare vid kommunal mellanskola samt statsbidrag till sådan skola den 19 nov. 1918. K. kung. ang. tillfällig löneförbättring under år 1922 och förra halvåret 1923 åt lärare vid kommunal mellanskola den 15 juni 1922. K. kung. ang. statsbidrag för undervisning i manlig och kvinnlig slöjd samt handarbete vid kommunala mellanskolor den 31 dec. 1920. K. kung. ang. boställsordning för lärare vid högre folkskolor och kommunala mellanskolor den 19 nov. 1918, med ändringar den 26 sept. 1921. Reglemente för kommunala mellanskolan i Stockholm, fastställt av kungl. maj:ten den 9 mars 1923. (Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921.) Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. (Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms folkskolor och högre folkskolor ävensom för småskollärarinnor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. 1923.)**Stat år 1923.** Då skolan vid statens fastställande ännu ej erkänts som kommunal mellanskola, ingår dess stat i de högre folkskolornas gemensamma stat (se nedan), men folkskoledirektionen har bemyndigats att verkställa nödig uppdelning.**Arbetsförfattningar.** Rektor. Tilläggsarvode år 1923 utöver avlöning som ord. lärare 2,500 kr. Biträdande föreståndarinna. Utöver avlöning som ord. lärarinna ett tilläggsarvode, för vilket i 1923 års stat ett belopp av 600 kr. anvisats. Övriga lärare. Avlöningar tillsvi-dare såsom vid de högre folkskolorna (se nedan). Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolan har avdelningar förlagda.**Styrelse.****Skolans rektor** (se nedan), sekr.; **Gerdin, I. E.**, läroverksadjunkt; **Larsson, O. E.**, borgarråd, stadsfullm., ordf.; **Lidman, C.**, andre folkskolinspektör, stadsfullm.; **Lindhagen, Anna J. J.**, barnvårdsinspektör; **Pettersson, Anna C.**, skolföreståndarinna.**Suppleanter:** **Holmdahl, O. S.**, lektor, stadsfullm.; **Lindvall, F. E.**, överlärare; **Stendahl, Greta**, flickskollärarinna.**Inspektor.****Nordlund, K.**, förste folkskolinspektör.

FD. *Rektor.*

Ölje, E. J. V.; träffas å rektorsexpeditionen, Skånegatan 117, Sö. (rum D. LV: 21), t. Söder 47 73, under terminerna, måndagar 2—3 och torsdagar 8,20—9.

Biträdande föreståndarinna.

Vakant.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	4
Ord. lärarinnor	4
E. o. lärare	5
E. o. lärarinnor	10
Manliga titlärare i läsämnen	5
Kvinnliga titlärare i läsämnen	3
Titlärare i övningsämnen	52

Så lärare och lärarinnor 83

Stockholms högre folkskolor.

Som en självständigt organiserad överbyggnad på folkskolan inrättades fr. o. m. höstterminen 1919 högre folkskolor, för vilka reglemente fastställdes av kungl. maj:t den 6 febr. 1920 och undervisningsplaner godkändes av skolöverstyrelsen den 12 aug. 1920. Dessa högre folkskolor voro ursprungligen av följande typer, nämligen högre folkskola för allmänt medborgerlig bildning med 4 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass, högre folkskola för kvinnlig utbildning med 3 årsklasser och byggd på avslutad folkskola, högre folkskola för handelsundervisning, fördelad på två linjer, nämligen en tvåspråkig linje med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass samt en enspråkig linje med 2 årsklasser, byggd på avslutad folkskola, samt slutligen högre folkskola för teknisk utbildning med 2 årsklasser och byggd på avslutad folkskola (fr. o. m. höstterminen 1923 med 3 årsklasser och byggd på folkskolans sjuätte klass). Den högre folkskolan för allmänt medborgerlig bildning har år 1923 ombildats till kommunal mellanskola (se ovan). De återstående tre skolorna äro samtliga av yrkesbestämd karaktär. Antalet avdelningar inom de högre folkskolorna är vårterminen 1923 40, av vilka 18 tillhöra första, 16 andra och 6 tredje årsklassen. Beträffande de olika avdelningarnas förläggning se nedan under de särskilda skolorna. Lärjungantalet vårterminen 1923 utgör inalles 1,035.

Enligt reglementet för Stockholms högre folkskolor skola dessa skolor stå under förvaltning och ledning av folkskoledirektionen, som för den närmare värden och ledningen av skolorna utser särskilda skolstyrelser, en för varje skola. Sådant styrelse skall bestå av, förutom tjänstgörande rektor, fyra ledamöter, vilka jämte fyra suppleanter utses av folkskoledirektionen för en

tid av två år. Nuvarande ledamöter och suppleanter äro valda för tiden t. o. m. den 31 dec. 1923.

Författningar. K. stadgan ang. högre folkskolor den 16 sept. 1918, med ändringar den 30 juni 1920 och 8 april 1921. Reglemente för Stockholms högre folkskolor, fastställt av kungl. maj:t den 6 febr. 1920, med ändring den 29 sept. 1922. Avlöningsreglemente för ämneslärare med full tjänstgöring vid Stockholms högre folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Reglemente för statens pensionsanstalt för folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggspension för ord. lärare och lärarinnor vid Stockholms folkskolor och högre folkskolor ävensom för småskollärarinnor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. 1923.

Stat år 1923 (inberäknat kommunala mellanskolan). Utgifter: 928,700 kr.; inkomster: 333,000 kr. (statsbidrag).

Avlöningar. Rektor. 3 rektorer, en vid vardera av de högre folkskolorna, förutom avlöning såsom ordinarie ämneslärare tilläggslöna 2,500 kr.

Ordinarie ämneslärare. 17 ordinarie ämneslärare, därav 9 manliga och 8 kvinnliga 5,700 kr. för manlig och 4,500 kr. för kvinnlig lärare. Härtill komma tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, vart och ett å 600 kr. för manlig och 420 kr. för kvinnlig lärare.

E.o.lärare. 25 e.o. lärare, därav 14 manliga och 11 kvinnliga: 4,500 kr. för manlig och 3,900 kr. för kvinnlig lärare. Dessutom 82 titlärare.

Vaktbetjäning m. m. Gemensamt med de folkskolor, till vilka skolornas avdelningar äro förlagda.

Stockholms stads högre folkskola för handelsundervisning.

Högre folkskolan för handelsundervisning omfattar vårterminen 1923 inalles 20 avdelningar, av vilka 7 äro förlagda till Klara, 4 till Matteus, 5 till Sofia och 4 till Maria folkskola. Sammanlagda antalet elever är 540.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: Holmblad, D., grosshandlare, ordf.: Nyberg, J., lektor vid handelshögskolan; Sjöström, Chr., kontorschef, stadsfullm.; Wetterlind, J. A., grosshandlare, vice ordf.

Suppleanter: Ameln, Chr. G., grosshandlare; Andrén, J. C., specierhandlare; Månsson, Gertrud K., fröken, stadsfullm.; Nyblom, A., folkskollärare.

Rektor.

Ehlin, E. E.; träffas å rektorsexpeditionen, Klara södra kyrkogata 15, C., t. Norr 284 20. under

terminerna säkrast måndagar 2—3 och torsdagar 8,20—9. Expeditionen hålles öppen varje läsdag 2—3.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare	5
Ord. lärarinnor	3
E. o. lärare	10
E. o. lärarinnor	4
Timlärare i läs- och skrivämnen	30
Timlärare i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 61

Stockholms stads högre folkskola för teknisk utbildning.

Högre folkskolan för teknisk utbildning omfattar vårterminen 1923 7 avdelningar, av vilka 4 äro förlagda till Engelbrekts och 3 till Maria folkskolas byggnader. Antalet elever utgör tillsammans 180.

Vid skolan anordnas även frivilliga fortsättningskurser för avgångna elever.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Almström**, K. W., disponent; **Hultman**, G. H., civilingenjör, stadsfullm., ordf.; **Höggquist**, B. H. F., fabrikör; **Magnusson**, P. K., förgyllare, stadsfullm., vice ordf.

Suppleanter: **Carlson**, O. B., civilingenjör; **Fridenburg**, R. A., verkmästare; **Myrtin**, S. M., civilingenjör; **Sjöström**, Chr., kontorschef, stadsfullm.

Rektor.

Pehrson, A. T.; träffas å rektorsexpeditionen, Valhallavägen 63, Ö., t. Norr 284 14, under terminerna säkrast tisdagar och onsdagar 2,45—3,30, torsdagar 8,30—9 samt å överlärarexpeditionen i Maria folkskola, Ringvägen 23, Sö., efter föregående överenskommelse per telefon.

Lärare.

Ord. lärare	4
E. o. lärare	4
Timlärare i läs- och skrivämnen samt yrkesämnen	14
Timlärare i övningsämnen	2

S:a lärare 24

Stockholms stads högre folkskola för kvinnlig utbildning.

Högre folkskolan för kvinnlig utbildning omfattar vårterminen 1923 13 avdelningar, av vilka 7 äro förlagda till Adolf Fredriks och 6 till Maria folkskola (vid Timmermansgatan). Antalet elever utgör inalles 315.

Styrelse.

Skolans rektor (se nedan), sekr.: **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Ramstedt**,

Eva J. A., lektor, vice ordf.; **Schager**, H. Ingeborg S., föreståndarinna vid statens skolköksseminarium; **Widerström**, Karolina O., prakt. läkare, ordf.

Suppleanter: **Bergstrand**, Anna-Brita, lärarinna; **Lindley**, f. Jonsson, Elin J., fru, stadsfullm.; **Quint**, Stina, redaktör; **Östlund**, f. Lundgren, Agda M., fru.

Rektor.

Aspman, Maria E.; träffas å rektorsexpeditionen, Västmannagatan 19 (uppgång E), Va., t. Vasa 32 67, under terminerna tisdagar 2—3 och torsdagar 8,30—9,30.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärarinnor	5
E. o. lärarinnor	7
Timlärare i läs- och skrivämnen	7
Timlärare i övningsämnen	17

S:a lärarinnor 36

Församlingarnas folkskolor.

Hela staden utgör ett skoldistrikt. Varje territoriell församling utgör ett skolområde. Dessutom finnas av Stockholms stad helt eller delvis bekostade folkskolor vid barnavårdsnämndens barnhem nr 4 i Spånga församling i Stockholms län samt vid Stockholms stadsmissions barnhem vid Bostorp i Gryts och Hultings församling i Södermanlands län. Genom kungl. brev d. 6 juni 1914 har jämväl skolan vid Sättra barnkoloni ställts under folkskoledirektionens uppsikt och ledning.

Varje skolområde utgör ett eller flera överlärdistrikt, varjämte i vissa fall överlärdistrikt helt eller delvis omfatta två skolområden. Överläraren har närmaste ansvaret för undervisningen vid folkskolan inom sitt distrikt. I de skolhus, där överläraren icke har sin huvudexpedition, äro för ordningens övervakande av folkskolinspektören på överlärares förslag tillsatta tillsyningslärare. Överläraren är alltid lärare vid folkskolorna och förordnas efter skolrådets hörande av direktionen för en tid av högst fem år. Till överlärare kan numera även kvinna förordnas. Överläraren och de vid skolorna i hans distrikt tjänstgörande lärare och lärarinnor utgöra distriktets lärarkollegium, i vilket överläraren är ordförande. Varje lärarkollegium utser inom sig ett ombud för varje helt eller påbörjat tiotal av ledamöternas antal. Dessa ombud jämte överlärarna utgöra tillsammans lärarkårens ombuds-församling, som minst en gång varje år på kallelse av direktionens ordförande sammanträder med direktionens och skolrådets ledamöter samt folkskolinspektörerna för överläggning om frågor angående folkskoleväsendet.

Folkskolan i Stockholm omfattar sju årsklasser. Såsom överbyggnad på dem finnes en folkskolans högre avdelning, omfattande en årsklass. Lärjungarna i varje klass fördelas i

FD.

parallellavdelningar, vilka undervisas var för sig av särskilda därtill utsedda klasslärare eller klasslärarinnor. Lärjungantalet i varje avdelning bör i klasserna 1—2 av folkskolan ej överstiga trettio samt i folkskolans övriga klasser och dess högre avdelning icke uppgå till mer än fyrtio. I årsklasserna 1—3 och, då så anses fördelaktigt, även i årsklassen 4 av folkskolan bildas blandade avdelningar av gossar och flickor. I övrigt bildas särskilda goss- och särskilda flickavdelningar; dock må undantagsvis blandade avdelningar anordnas även i folkskolans högre klasser och i dess högre avdelning. Vid indelningen iakttages i övrigt, att avdelningslärare (avdelningslärarinnor) i regel behåller samma avdelning klass efter klass. Antalet undervisningsavdelningar vid Stockholms folkskolor uppgår vårterminen 1923 till inalles 1,091 med tillsammans 32,871 skolbarn.

Beträffande de högre folkskolorna se ovan, sid. 150, och beträffande fortsättnings- och ersättningskolorna se nedan, sid. 154.

Hjälpklasser för psykiskt efterblivna barn inrättades år 1905. I dessa avdelningar undervisas företrädesvis barn, som varit i skolan minst två terminer utan att hava gjort några märkbara framsteg; undervisningen pågår fyra à fem timmar om dagen och till lärarinnor utses sådana, som själva önska komma i fråga och kunna anses lämpliga. Hjälpklasser äro förlagda till Kungsholms, Engelbrekts, Sofia, Högalids, Enskede och Bällstalsunds folkskolor. För dessa hjälpklasser tillämpas särskild undervisningsplan, avpassad för sex årsklasser.

För enskilda barn, som på grund av sjuklighet eller lyte icke lämpligen kunna tillgodogöra sig vanlig klassundervisning, anordnas genom direktionens försorg särskild undervisning. Ett antal med lungtuberkulos behäftade skolbarn åtnjuta undervisning i för ändamålet särskilt upprättade friluftsavdelningar (f. n. vid Engelbrekts, Högalids och Midsommarkransens folkskolor). För lomhörda barn finnas två klasser, den ena förlagd till Klara folkskola och den andra till Katarina norra folkskola, varjämte en särskild klass för synsvaga barn finnes anordnad i Adolf Fredriks folkskola.

Bespinning av fattiga skolbarn på församlingars, donationers och enskildas bekostnad har sedan länge förekommit i folkskolan. Den omfattar numera såväl frukost- som middagsbespinning. Enligt av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915 fastställda bestämmelser tillkommer det folkskoleledningen att anordna bespinningen och utöva ledningen av densamma i dess helhet. Avgörandet av vilka barn, som äro i behov av skolbespinning, tillkommer lokala kommittéer, en för varje överlärardistrikt, bestående av ordförande utsedd av folkskoleledningen, en medlem utsedd av skolrådet, företrädesvis bland skolbarnens målsmän, en medlem utsedd av fattigvårdsstyrelsen i församlingen, en medlem utsedd av den eller de arbetstugestyrelser, som

hava sin verksamhet inom överlärardistriktet, folkskolans överlärare samt en lärare eller lärarinnor utsedd av skolans lärarkollegium. För lokalkommittéerna har av direktionen fastställts instruktion den 30 maj 1916.

Undervisning i hushållsgöromål började meddelas första gången 1869, då ett försök gjordes i Storkyrkoförsamlingens folkskola i samband med tillagning av mat åt fattiga skolbarn. Följande år gjordes liknande försök i Hedvig Eleonora och Maria församlingar. Utgifterna bestredes av församlingarna och enskilda. Verksamheten utvecklades raskt och flera församlingar inrättade särskilda skolkök. År 1899 utfärdade direktionen ett reglemente för Stockholms folkskolors skolkök. Utgifterna för denna verksamhet bestridas numera av staden, varjämte staten lämnar bidrag till lärarinnornas avlöning. I undervisningen deltaga flickor ur sjunde och åttonde klasserna samt från hjälpklassernas femte och sjätte årsklasser.

Under 1860-talet anlades tvenne skolträdgårdar för Maria och Katarina församlingars skolor; dessas verksamhet nedlades emellertid åter på 1870-talet. Numera finnas två större skolträdgårdar, av vilka den ena, södra trädgården, som tillkom 1907, är belägen vid Stora Blecktornet och den andra, norra trädgården, inrättades år 1910 vid Solnavägen. Trädgårdarna, som skötas av barnen under lärares ledning, leverera årligen tusentals exemplar av växter för undervisningen i skolorna. Vid sidan av det praktiska arbetet meddelas ungefär en timme i veckan teoretisk undervisning i trädgårdsskötsel. I södra trädgården har uppförts ett växthus, från vilket även under den kallare årstiden tillhandahållas blommande växter för teckningsundervisningen i folkskolorna. I växthuset odlas även krukväxter, som vid lämplig storlek kostnadsfritt eller mot ringa avgift utdelas till folkskolebarnen. Mindre skolträdgårdar finnas även vid flera skolor såväl i den egentliga staden som i Brännkyrka och Bromma församlingar.

I de flesta skolhusen finnas rymliga och väl inredda gymnastiksalor, i vilka barnen erhålla undervisning 2 à 3 gånger i veckan. Gymnastikskor tillhandahållas genom direktionens försorg. Övningarna ledas i allmänhet av vederbörande lärare och lärarinnor. Till hjälp vid gymnastikundervisningen äro emellertid anställda 15 fackutbildade gymnastiklärarinnor. Vid skolorna äro anställda särskilda ledare för att ordna barnens friluftlekar; materiel för lekarna anskaffas genom direktionens försorg, och lekplatser hava upplåtits i parker i skilda delar av staden. I de flesta av skolhusen i den egentliga staden äro inrättade skolbad, och bereddes därjämte ett stort antal barn tillfälle till sjöbad och simövningar i Stockholms stads bad- och siminrättning (se sid. 69). Dessutom är fr. o. m. år 1922 i vissa skolor anordnad obligatorisk simundervisning för elever i folkskolans femte klass.

Med anslag av stadsfullmäktige anordnar folkskoledirektionen undervisning i instrumental-musik vid skolor, till vilka blåsinstrument blivit på enskild väg anskaffade.

I anslutning till den ordinarie skolundervisningen har under de senaste åren (fr. o. m. år 1923 med anslag av staden) genom svenska skolmuseets (se under avd. 4) försorg i vissa folkskolor anordnats förevisningar av skolfilm.

Under senare år hava vidtagits särskilda åtgärder i syfte att vägleda från folkskolan avgående elever vid val av fortsatt, mer yrkesbestämd skolutbildning. Denna verksamhet har år 1923 genom av stadsfullmäktige beviljat anslag kunnat utvidgas till att avse jämväl val av yrke.

År 1907 grundades lärarbibliotek vid de olika folkskolorna. Dessa bibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1923 anslagit 10,000 kr., äro i allmänhet inrymda i de skolhus, där överlärarna hava sina expeditioner, och upplade i en referensavdelning med uppslagsböcker för studier på platsen och en låneavdelning för hemlån. Biblioteken omfattade den 31 dec. 1922 ialles 17,633 band. För lärarnas fortbildning anordnas årligen med stadsfullmäktiges understöd sammanhängande föreläsningkurser (jfr sid. 272) och utdelas kommunala resestipendier. Dessutom beredes varje år tillfälle för ett begränsat antal lärare att deltaga i de av centralförbundet för nykterhetsundervisning anordnade sociala och hygieniska sommarkurserna.

Vid skolorna finnas lärjungebibliotek, till vilka stadsfullmäktige för år 1923 anslagit 32,800 kr. Deras sammanlagda bokantal uppgick den 31 dec. 1922 till 59,907 band. För de särskilda bibliotekens bokbestånd den 31 dec. 1922 redogöres nedan under de olika skolorna. Genom anordnande under vintern av s. k. »läsaftnar» i skolorna har man berett barnen tillfälle till mer ostörd läsläsning samt till läsning av lämplig ungdomslitteratur.

Reglementen m. m. Reglemente för Stockholms stads folkskolor, antaget av [folkskoleöverstyrelsen] den 28 april 1903 med ändringar den 8 dec. 1911 och 31 maj 1919. Instruktion för överlärare, utfärdad av [folkskoleöverstyrelsen] den 7 mars 1911. Bestämmelser angående handhavandet av barnbespisningen vid Stockholms folkskolor, antagna av stadsfullmäktige den 29 dec. 1915. Reglemente ang. avlöning och pension för överlärare samt inspektörer och inspektörer i vissa undervisningsgrenar vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i läs- och skrivämnen vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921. Avlöningsreglemente för lärarpersonalen i övningsämnena vid Stockholms folkskolor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 20 febr. och 7 juni 1922. Avlöningsbestämmelser för småskollärarinnor vid Stockholms folkskolor i Brännkyrka

och Bromma församlingar, antagna av stadsfullmäktige den 15 juni 1921. Reglemente för statens anstalt för pensionering av folkskollärare m. fl. den 31 dec. 1919. Reglemente ang. tilläggspension för ordinarie lärare och lärarinnor vid Stockholms folkskolor och högre folkskolor ävensom för småskollärarinnor, antaget av stadsfullmäktige den 15 och 22 juni 1921, med ändringar den 15 jan. 1923.

Stat år 1923. För folkskolorna: utgifter 10,635,205¹⁾ kr., inkomster 4,101,375 (därav 4,043,000 kr. statsbidrag); för folkskolelokaler: utgifter 4,759,509 kr. (därav till ny- och ombyggnader att täckas med låne-medel 1,580,600 kr.); inkomster 207,475 kr.

Avlöningar m. m. Överlärare. 19 överlärare: förutom avlöning såsom ordinarie folkskollärare tilläggslön 3,000 kr. samt ett ålders-tillägg å 600 kr. efter fem års tjänstgöring.

Ordinarie lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. Tillsammans 213 lärare och 784 lärarinnor samt 29 småskollärarinnor. Storkyrkoförsamlingen²⁾: 4 lärare, 12 lärarinnor. Klara församling: 5 lärare, 13 lärarinnor. Kungsholms församling: 24 lärare, 103 lärarinnor. Adolf Fredriks församling: 15 lärare, 59 lärarinnor. Gustav Vasa församling: 8 lärare, 24 lärarinnor. Matteus församling: 11 lärare, 40 lärarinnor. Jakobs församling: 5 lärare, 16 lärarinnor. Johannes församling: 8 lärare, 34 lärarinnor. Engelbrekts församling: 12 lärare, 45 lärarinnor. Hedvig Eleonora församling: 3 lärare, 16 lärarinnor. Oscars församling: 6 lärare, 21 lärarinnor. Katarina församling: 23 lärare, 92 lärarinnor. Sofia församling: 15 lärare, 55 lärarinnor. Maria församling: 29 lärare, 114 lärarinnor. Brännkyrka församling: 35 lärare, 113 lärarinnor samt 22 småskollärarinnor. Bromma församling: 10 lärare, 27 lärarinnor och 7 småskollärarinnor. — Varje lärare 4,500 kr., varje lärarinna 3,600 kr.; dessutom tre ålderstillägg efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, var och ett å 600 kr. för ordinarie lärare och å 360 kr. för ordinarie lärarinnor. Varje småskollärarinna 2,700 kr. samt tre ålderstillägg, efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring, var och ett å 300 kr.

E. o. lärare och lärarinnor i läs- och skrivämnen. 25 e. o. lärare, var och en 3,600 kr., 65 e. o. lärarinnor, var och en 3,300 kr.

Ordinarie lärare och lärarinnor i övningsämnena. 50 lärarinnor i kvinnlig slöjd, 17 lärare i teckning, 13 lärarinnor i gymnastik, 15 lärare i sång: var och en 3,600 kr., 43 lärarinnor i hushållsgöromål: var och en 3,510 kr.

¹⁾ I denna summa äro medräknade utgifterna för läkarvården 64,800 kr. och tandklinikerna 196,900 kr. (se ovan).

²⁾ På grund av vakanser o. d. överensstämma siffrorna ang. lärarpersonalens fördelning å de olika församlingarna ej fullständigt med de nedan under de olika skolorna lämnade uppgifterna.

FD.

jämte fri middag under arbetsdagarna (90 kr.); dessutom till samtliga övningslärare tre ålders-tillägg, vart och ett å 360 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring. Två yrkeslärare i resp. trä- och metallslöjd, var och en 4,200 kr. samt tre ålders-tillägg, vart och ett å 600 kr., efter resp. fem, tio och femton års tjänstgöring.

E. o. lärare och lärarinnor i övnings-ämnen. 17 e. o. lärarinnor i kvinnlig slöjd, 3 e. o. lärare i teckning, 2 e. o. lärare i sång, 15 e. o. lärarinnor i hushållsgöromål samt 2 e. o. lärarinnor i gymnastik, var och en 3,300 kr. per år för full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

E. o. lärare i manlig slöjd: 3,300 kr. per år för lärare i trä- och metallslöjd och 2,400 kr. per år för lärare i pappslöjd med full tjänstgöring samt vid mindre omfattande tjänstgöring motsvarande mindre belopp.

Lärare i instrumentalmusik, tillsammans: 14,000 kr. Lektidare, tillsammans: 9,000 kr.

Särskild undervisning: 42,500 kr. Undervisning i kvinnlig hygien: 600 kr.

Sekreterarna i skolråden avlönas av de olika församlingarna med växlande belopp.

Vakttjänst m. m. 25 vaktmästare¹⁾: lönegrupp 7. 19 värmeledningsskötare²⁾: lönegrupp 7. 19 baderskor: lönegrupp 2. 4 extra baderskor (därför en för samtliga skolor): 1,860—1,440 kr. Dessutom anslag av växlande belopp till biträden åt vaktmästare och värmeledningsskötare (eldare) samt till portvaktstjänstgöring.

Fortsättnings- och ersättnings-skolorna.

Från och med höstterminen 1920 hava jämlikt stadsfullmäktiges beslut den 1 mars 1920 upprättats obligatoriska fortsättnings-skolor i enlighet med bestämmelserna i kungl. stad-gang ang. fortsättnings-skolan den 16 sept. 1918.

Kursen i fortsättnings-skolan skall i Stock-holm omfatta högst 440 undervisningstimmar, fördelade på två år med omkring 30 veckor årligen och med 6 å 7 timmar i veckan. Under-visningen i de särskilda skolavdelningarna är dels och företrädesvis av yrkesbestämd karaktär och avsedd att giva förberedande yrkesutbildning åt sådana elever, som hava anställning i eller ämna ägna sig åt visst yrke, dels av allmän karaktär och inriktad på meddelandet av fort-satt allmänbildning. I överensstämmelse här-med äro tillvidare upprättade följande utbild-ningslinjer:

För gossar: fortsättnings-skola för 1) järnma-nufaktur 2) träindustri 3) elektroteknik 4) grafisk industri a) boktryckeri b) bok-binderi 5) handel 6) musik 7) allmän utbildning; för flickor: fortsättnings-skola för 1) husligt arbete 2) sömnadsarbete 3)

grafisk industri (bokbinderi) 4) handel 5) musik 6) allmän utbildning.

Antalet lärjungar utgör vårterminen 1923 tillsammans 2,123, därför i de yrkesbestämda fortsättnings-skolorna 1,476 och i de allmänna 647. Lärjungarna äro fördelade på 103 avdel-ningar, förlagda till de särskilda folkskolorna (se nedan).

För de lärjungar, som vid skolålderns slut erhållit tillstånd att avgå från folkskolan, men som på grund av bristande fattningsförmåga eller av annan orsak ej kunnat inhämta hela folk-skolekursen, hava från och med höstterminen 1920 upprättats obligatoriska ersättnings-skolor enligt i fortsättnings-skolestadgan givna föreskrifter. Antalet lärjungar utgör vårterminen 1923 tillsammans 355, fördelade på 21 avdel-ningar.

Författningar. K. stadgan ang. fortsätt-nings-skolan den 16 sept. 1918 med ändringar den 8 april 1921 och 13 okt. 1922. Regle-mente för Stockholms fortsättnings-skolor, fast-ställt av skolöverstyrelsen den 3 mars 1921.

Avlöningar. Lärare och lärarinnor vid fortsättnings- och ersättnings-skolorna, tillsam-mans: 127,000 kr. Avlöningarna utgå i form av årsarvoden per veckotimme under omkring 32 veckor med 130 kr. för arbetskunskap och allmänna ämnen samt 110 kr. för övningsäm-nen (förutom rörligt tillägg).

Storkyrkoförsamlingens folkskola.

Storkyrkoförsamlingens folkskola räknar vår-terminen 1923 inalles 17 undervisnings-avdel-ningar med 499 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Svartmangatan 22, *St.*, med 13 klassrum, den andra vid Skär-gårdsgatan 6, *St.*, med 6 klassrum. Skol-biblioteket omfattade den 31 dec. 1922 2,424 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 899 band.

Församlingens skolråd.

Stortorget 1, *St.*

Widner, N., pastor primarius, kyrkoherde, självskr. ordf.; Brandel, R. A., komminister; *Creutz, J. W., assuransdirektör; Hellström, L. G., grosshand-lare; Henriksson, P., boktryckare; *Johansson, B. G., roteman; Lund, C. J., skrädderiidkare, stadsfullm., vice ordf.; *Mörner, f. Murray, A. M. (Alma), folkskollärarinna; *Thurnell, K. J. A. J:son, stuveriförman.

*Suppleanter*¹⁾: Adolfsson, G. A., privatdetek-tiv; *Axelson, Lilly M., fröken; *Dahlström, K. W., skräddarmästare; Jordman, E., övermaski-nist; Lundbom, J. E., urfabrikör; Mårtensson, J. L., materialförvaltare; *Nilsson, A. F. L., bankvaktmästare; *Pettersson, f. Johansson, Ida A. O., fru.

¹⁾ Av dessa äro 3 vaktmästare vid Brännkyrka och Bromma folkskolor tillika värmelednings-skötare.

²⁾ Därför en gemensam för samtliga skolor.

¹⁾ De år 1921 utsedda suppleanterna valdes proportionellt: Axelsson, Dahlström och Nilsson som ersättare för Creutz, Johansson och Mörner samt Pettersson som ersättare för Thurnell.

Sekreterare.

Gyllensvärd, G. V., f. d. registrator; t. Söder 3 08.

Överlärare.

Karlsson, L. V.; t. Norr 142 70; träffas å exp. Svartmangatan 22, St., alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 4
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 12
Lärare i övningsämnen 4
Lärarinnor i övningsämnen 7

S:a lärare och lärarinnor 27

Vaktmästare (7).

Jansson, V. E.

En baderska (2).

Klara församlings folkskola.

Klara församlings folkskola räknar vårterminen 1923 inalles 23 undervisningsavdelningar med 673 skolbarn. Skolan är inrymd i nya skolhuset vid Klara södra kyrkogata 13 & 15, C., och innehåller 30 klassrum förutom ett antal rum för speciella skoländamål ävensom gymnastiksal, badavdelning och skolkök. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 3,031 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,122 band.

Till Klara folkskola äro vidare förlagda 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 115 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 7 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Klara östra kyrkogata 8, C.

Bokander, H. G. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; Dahlén, G. S., tandläkare; Lindskog, F., överlärare; *Magnusson, A. E., byggmästare, stadsfullm., vice ordf. och kassör; *Ståhlberg, J. A. A., zinketsare; *Törnberg, A. O. Oson, förste reparatör; Widerström, Karolina O., prakt. läkare.

Sekreterare.

Romare, P. B., aktuarie; t. 771 50.

Överlärare.

Lindskog, F.; t. Norr 193 07; träffas å exp. Klara södra kyrkogata 13 & 15, C., alla undervisningsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 14
Lärare i övningsämnen 4
Lärarinnor i övningsämnen 7

S:a lärare och lärarinnor 30

Vaktmästare (7).

Andersson, K. W.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Kungsholms församlings folkskola.

Kungsholms församlings folkskola räknar vårterminen 1923 inalles 133 undervisningsavdelningar med tillsammans 3,966 skolbarn. Skolan är fördelad på två skolbyggnader, den ena vid Mariebergsgatan 34, C., med 88 klassrum, den andra vid Hantverkaregatan 17, C., med 12 klassrum. Dessutom finnas vid Kungsholmsgatan 92, C., två skolkök och en bespisningsanstalt. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 4,823 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,249 band.

Vid Kungsholmens folkskola finnas vidare 12 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 248 elever samt 3 avdelningar av ersättningsskolan med 42 elever.

Till skolan äro dessutom förlagda 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Parrmätaregatan 3, C.

Larsson, C. V., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Davidson, J. A. L., komminister, vice ordf.; *Eén, O. B. L., verkmästare; Forssell, M. M. L. (Maja), skolkökslärarinna; *Holm, J. A., metallarbetare; Karlsson, A. F., järnarbetare; Larsson, J. A. C., förman; Seedoff, A. M. A., fabriksförvaltare; Wingborg, F. A., redaktör; *Åström, A. E., undervisningsråd.

Suppleanter: *Widsjö, f. Widström, Ellen B., fru; Bergström, J. I., spårvägsman; Falkrants, J. P., handelsarbetare; en vakant.

Sekreterare.

Eckerström, I. J. B. A. A. E., kamrerare; t. Norr 235 26.

Överlärare.

Granath, E. V. K.; t. Kungsh. 3 04; träffas å exp. Mariebergsgatan 34, n. b., C., alla läsdagar 7,30—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 12,45—2 samt måndagar 5,15—5,45, t. Norr 193 04, och därjämte å exp. Hantverkaregatan 17, C., tisdagar 12,45—1,15, t. Norr 107 06.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 24
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 102
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 6
Lärare i övningsämnen 7
Lärarinnor i övningsämnen 26

S:a lärare och lärarinnor 168

Vaktmästare (7).

Zallhagen, K. E.

Två värmeledningsskötare (7), två baderskor (2).

FD. Adolf Fredriks församlings folkskola.

Adolf Fredriks församlings folkskola är uppdelad på två skolhusbyggnader, en vid Tegnérsgatan 44—46, *Va.*, och en vid Saltmätaregatan 2, *Va.*

Folkskolhuset vid Tegnérsgatan 44—46 har 65 klassrum, skolhuset vid Saltmätaregatan 2 12 klassrum. Skolan räknar vårterminen 1923 inalles 74 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,301 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 3,834 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 972 band.

Vid Adolf Fredriks folkskola finnas vidare 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 93 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan och 7 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 30, *Va.*

Hasselrot, C. R., kyrkoherde, självskr. ordf.; Asplund, Olga H., folkskollärarinna; *Gagner, H. Marie-Louise Ch., seminarielektor; *Granberg, K. G., bokbindare; *Johannesson, E. A. V., justerare; *Rosenberg, J. O., f. d. professor, vice ordf.; *Rudner, A. E., möbelsnickare; Sterner, J. L., överlärare; Svensson, F. L., prakt. läkare.

Sekreterare.

Ljungman, C. J. D., auditör; t. 722 61.

Överlärare.

Sterner, J. L.; träffas å exp. Tegnérsgatan 44—46, *Va.*, t. Norr 169 14, alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. ävensom måndagar och torsdagar 1,30—2 samt å exp. Saltmätaregatan 2, *Va.*, t. Norr 169 16, lördagar kl. 11,45.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	14
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	59
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	9
Lärarinnor i övningsämnen	18

Så lärare och lärarinnor 104

Vaktmästare (7).

Pettersson, G. M.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Gustav Vasa församlings folkskola.

Gustav Vasa församlings folkskola, Karlbergsvägen 34, *Va.*, räknar vårterminen 1923 36 skolavdelningar med tillsammans 1,177 barn, därav 10 avdelningar undervisas på eftermiddagen efter 12,30 eller 1,15. Skolhuset har 26 klassrum. Den 31 dec. 1922 funnos i skolbiblioteket 2,042 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,058 band.

Till Gustav Vasa folkskola äro vidare förlagda 5 avdelningar av fortsättningsskolan med

tillsammans 87 elever samt 3 avdelningar av ersättningsskolan med tillsammans 52 elever.

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 63, *Va.*

Hallberg, H. E., kyrkoherde, självskr. ordf.; Andrén, O., överlärare; *Dalström, J. J., f. d. överlärare; *Enqvist, C. E., posttjänsteman; *Hallström, K. L. F., snickare; Lundbergh, G. H., grosshandlare, vice ordf.; Löfgren, A., sekreterare; *Rudberg, T. A., lektor, Östlund, f. Lundgren, Agda M., fru.

Sekreterare.

Falkenberg, A. C. M., frih., kanslisekreterare; t. 788 99.

Överlärare.

Andrén, O.; t. Norr 193 03; träffas å skolans exp. Karlbergsvägen 34, *Va.*, varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen m. m. 24	
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	5
Lärare i övningsämnen	4
Lärarinnor i övningsämnen	11

Så lärare och lärarinnor 52

Vaktmästare (7).

Pettersson, E. V.

En värmeledningsskötare (7).

Matteus församlings folkskola.

Matteus församlings folkskola räknar vårterminen 1923 inalles 54 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,734 skolbarn. Skolan är belägen vid Norrtullsgatan 18, *Va.*, och har 49 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 3,790 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 995 band.

Vid Matteus folkskola finnas vidare 5 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 98 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Västmannagatan 92, *Va.*

Berglund, A. A. T., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Ahlberg, K. J., direktör; Carli, E. J., överlärare, vice ordf.; Danielsson, T. H., möbelsnickare, stadsfullm.; *Ferm, A. V., snickare; *Forsell, J. A. S:son, expeditjonsförare, kassör; Wessman, f. Svensson, Signe A. M., fru. Suppleanter: Ahlin, H., förrädsförvaltare; Eriksson, E. G., pianoarbetare; *Kampf, A. F., snickare; *Larsson, E. A., chaufför; Norén, G. E., läroverksadjunkt; *Wollert, E. A., förrädsförmän.

Sekreterare.

Edman, P. V., rådman; t. 737 04.

Överlärare.

Carli, E. J.; t. Norr 180 51; träffas å exp. Norrtullsgatan 18 n. b., *Va.*, varje läsdag 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . .	11 ¹⁾
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	40
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . .	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . .	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	7

S:a lärare och lärarinnor 65 ¹⁾

Vaktmästare (7).

Strömbäck, T. G.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Jakobs och Johannes församlingars folkskola.

Jakobs och Johannes församlingars gemensamma folkskola räknar vårterminen 1923 inalles 67 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,984 skolbarn. Skolan är fördelad på fyra skolbyggnader, en vid Brunnsgatan 11, *C.*, med 18 klassrum, en vid Roslagsgatan 53, *Va.*, med 28 klassrum, en vid Ynglingagatan, *Va.*, med 12 klassrum och en å Skeppsholmen, *Ö.Dj.*, med 1 klassrum. Fem avdelningar undervisas i skolhuset Valhallavägen 63, *Ö.* Den 31 dec. 1922 omfattade skolbiblioteket i Johannes folkskola 3,129 band och skolbiblioteket i Jakobs folkskola 1,302 band. Johannes folkskolas lärobibliotek omfattade vid samma tid 1,024 band och Jakobs 710 band.

Till Johannes folkskola äro vidare förlagda 4 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 102 elever och 2 avdelningar av ersättningsskolan med 47 elever.

Jakobs församlings folkskola.*Församlingens skolråd.*

Jakobsatan 4, *C.*

Jonsson, G. A., vice pastor, själskr. ordf.; Bäckström, J. W., grosshandlare, vice ordf.; *Hedin, Clara C. H., fröken; Lindmark, C. A., skomakarmästare, stadsfullm.; Sebardt, Elisabeth, fröken; *Sjögren, J. O., direktör.

Sekreterare.

Atzelius, A. C. A., rådman; t. Brevik 77.

Överlärare.

Lindvall, F. E.; t. Norr 193 06; träffas å exp. Roslagsgatan 53, n. b., *Va.*, alla läsdagar 7,45

¹⁾ Därav en med tjänstgöring som föreståndare vid Bixtorps barnhem.

—8,30 f. m. samt tisdagar och torsdagar 1,30—2 och i skolhuset vid Brunnsgatan 11, *C.*, t. Norr 169 15, fredagar kl. 1,30—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	5
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	16
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	2
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	2

S:a lärare och lärarinnor 27

Vaktmästare (7).

Söhr, O.

Johannes församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Kammakaregatan 12, *Va.*

Öhman, K., kyrkoherde, själskr. ordf.; *Alfvén, K. A., prakt. läkare; *Hjorth, J. E., direktör, vice ordf.; Johansson, K., möbelsnickare; Lorén, S. G. L., redaktör; *Nilsson, M. G., möbelsnickare; Wassberg, A., f. d. överlärare.

Suppleanter: Andersson, f. Andersson, Gerda A., fru; *Krusse, Ellen C. Ch., skolföreståndarinna; *Lindgren, K. J. Oson, snickare; Lundborg, N., förrädsarbetare; *Nyblom, A., folkskollärare; Söhr, O., vaktmästare.

Sekreterare.

Engellau, I. L., advokat; t. 97 49.

Överlärare.

Lindvall, F. E. (se Jakobs förs:s folkskola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	31
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . .	6
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	9

S:a lärare och lärarinnor 60

Vaktmästare (7).

Ek, N. A.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Engelbrekts församlings folkskolor.

Engelbrekts församling har två folkskolor, se nedan.

Församlingens skolråd.

Östermalmsgatan 67, *Ö.*

Lindhagen, L. T., kyrkoherde, själskr. ordf.; Berg, J. Hj., undervisningsråd, vice ordf., kassör; *Branzell, A., överlärare; *Carlsson, J. A., måleriarbetare; *Gunnarson, f. Hoppe, Laila S. E., lärarinna; Lindblom, K. A., rektor; Westermark, F. J. E., f. d. professor.

FD.

*Suppleanter: Fagerström, J., byggmästare; *Jansson, E. J. (Emy), folkskollärarinna; *Larsson, L. O., tf. utmätningsman; *Holge, C. F., teol. kand., läroverkslärare; Berg, K. E. Hildegun, lärarinna; Lundmark, C. T., handlande.*

Sekreterare.

Åkerman, G. A., kansliråd; t. 105 94.

Folkskolan vid Valhallavägen.

Folkskolan räknar vårterminen 1923 inalles 45 undervisningsavdelningar med 1,263 skolbarn. Skolan är belägen vid Valhallavägen 63, Ö., och har 57 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 3,251 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,009 band.

Vid Engelbrekts folkskola finnas vidare 3 avdelningar av fortsättningskolan med tillsammans 82 elever samt 2 avdelningar av ersättningskolan med 34 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 5 avdelningar från Johannes överlärardistrikt, 2 avdelningar av den kommunala mellanskolan samt 4 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Branzell, A.; t. Norr 110 29; träffas å exp. Valhallavägen 63, Ö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m., måndagar och torsdagar 1,30—2 samt tisdagar i skolan vid Värtan 12,45—1,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	36
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	10

S:a lärare och lärarinnor 62

Vaktmästare (7).

Hagberg, A. S.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Folkskolan vid Värtan.

Folkskolan vid Värtan räknar vårterminen 1923 inalles 15 undervisningsavdelningar med 417 skolbarn. Skolan är belägen i Hjorthagen och har 11 klassrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 1,162 band. Lärarbiblioteket omfattade vid samma tid 557 band.

Överlärare.

Branzell, A.; t. Norr 68 13; träffas å exp. tisdagar 12,45—1,15. Övriga mottagningstider, se ovan.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	2
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	12
E. o. lärarinna i läs- och skrivämnen	1
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	3

S:a lärare och lärarinnor 20

Vaktmästare (7).

Åström, P.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingars folkskolor.

Hedvig Eleonora och Oscars församlingar hava tillsammans en gemensam folkskola. Denna skola är uppdelad på tre skolbyggnader, den ena vid Linnégatan 54, Ö.Dj., som ligger inom Oscars församling, den andra vid Linnégatan 37, Ö.Dj., som ligger inom Hedvig Eleonora församling, och den tredje å Djurgården, tillhörande Oscars församling.

Folkskolhusen räknar vårterminen 1923 inalles 47 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,397 skolbarn. Skolhuset vid Linnégatan 54 har 30 klassrum; skolhuset vid Linnégatan 37 har 13 klassrum och Djurgårdens skolhus 7 klassrum. Hedvig Eleonora och Oscars församlingars skolbibliotek omfattade den 31 dec. 1922 3,398 band och lärarbiblioteket 952 band.

Till Hedvig Eleonora folkskola äro vidare förlagda en avdelning av fortsättningskolan med 18 elever.

Hedvig Eleonora församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Jungfrugatan 7 B, Ö.

Källander, A. J., kyrkoherde, självskr. ordf.; *Fähræus, G. R., rektor, vice ordf.; **Hedman, C. E.,** möbelsnickare; **Hellström, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru; *Larsson, C. F.,** direktör, kassör; *Nordgren, R. E., överläkare; **Nylund, S. J.,** undervisningsråd; *Quint, Stina, redaktör; **Schultén, O. W.,** grosshandlare.

Sekreterare.

Holmström, G. S., sekreterare hos lantbruksstyrelsen; t. 216 22.

Överlärare.

Stålfelt, P. E.; t. Norr 192 98; träffas å exp. Linnégatan 54, Ö.Dj., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1,30—2 samt i Djurgårdens folkskola fredagar 12,45—1,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	3
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	16
Lärare i övningsämnen	1
Lärarinnor i övningsämnen	4

S:a lärare och lärarinnor 24

Oscars församlings folkskola.

Församlingens skolråd.

Fredrikshovsgatan 3, Ö.Dj.

Bengtson, H. G. V., kyrkoherde, självskr. ordf. *Gezelius, A., apotekare, stadsfullm.; **Göransson J. F.,** byggmästare; **Melander, A. I.,** brädgårdsarbetare; *Sandberg, K. L. E., undervis-

ningsråd; *Wennerholm, O. T. H., vice härads-
hövdning, vice ordf. och kassör; Wetterling,
f. Högström, Ida M., fru.

Sekreterare.

Törnell, E. R., registrator; t. 770 68.

Överlärare.

Stålfelt, P. E. (se Hedvig Eleonora förs. folk-
skola).

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 6
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 21
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 1
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 7

Så lärare och lärarinnor 37

Vaktmästare (7).

Westrén, S. J. E. (Linnégatan 54).

En värmeledningsskötare (7), en ba-
derska (2).

Katarina församlings folkskolor.

Katarina församling bildar två överlärardistrikt,
se nedan.

Församlingens skolråd.

Högbergsgatan 15, Sö.

Landquist, C. A. E., kyrkoherde, självskr. ordf.;
*Andersson, E. T., bryggeriarbetare, stads-
fullm; Beier, R. E., elektriker; *Brate, E.,
lektor, vice ordf.; *Danielson, H., folkskol-
lärare; *Eriksson, K. A. R., möbelsnickare;
Johansson, C. M., tjänsteman; *Lindqvist, Elin
E. S., fröken; Lundberg, Ester H. A., fröken,
kassör; Mattelin, K. G. K., överpostiljon;
Thunell, J. W., byggmästare.

Sekreterare.

Lundwall, S. A., advokat; t. 33212, Norr 12 12.

Katarina norra överlärardistrikt.

Katarina församlings norra folkskola räknar
vårterminen 1923 inalles 44 undervisningsavdel-
ningar med 1,358 skolbarn. Skolan är belägen
Tjärhovsgatan 15 & 17, Sö., och har 37 klass-
rum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec.
1922 2,832 band. Skolans lärarbibliotek om-
fattade vid samma tid 1,021 band.

Vid Katarina norra folkskola finnas vidare 6
avdelningar av fortsättningsskolan med tillsam-
mans 141 elever samt en avdelning av ersätt-
ningsskolan med 19 elever.

Överlärare.

Lange, O.; t. Söder 135 05; träffas å exp. Tjär-
hovsgatan 15, Sö., alla lördagar 7,45—8,30
f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—
2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 34¹⁾
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 3
Lärare i övningsämnen 1
Lärarinnor i övningsämnen 6

Så lärare och lärarinnor 52¹⁾

Vaktmästare (7).

Karlsson, J. L.

En värmeledningsskötare (7), en ba-
derska (2), en portvakt (900 kr.).

Katarina södra överlärardistrikt.

Katarina södra folkskola räknar vårterminen
1923 inalles 75 undervisningsavdelningar med
tillsammans 2,414 skolbarn. Skolan är belägen
vid Värmdögatan 2, Sö., och är fördelad på två
skolbyggnader, gamla skolhuset med 16 klass-
rum och nya skolhuset med 47 klassrum. Skol-
biblioteket omfattade den 31 dec. 1922 5,538
band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid sam-
ma tid 1,044 band.

Vid Katarina södra folkskola finnas vidare 7
avdelningar av fortsättningsskolan med tillsam-
mans 174 elever samt 2 avdelningar av ersätt-
ningsskolan med tillsammans 35 elever.

Överlärare.

Bergh, A.; t. Söder 30209; träffas å exp. Värmdö-
gatan 2, Sö., nya skolhuset, alla lördagar 7,45—
8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45
—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen 15
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen 58
E. o. lärare i läs- och skrivämnen 1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen 2
Lärare i övningsämnen 2
Lärarinnor i övningsämnen 14

Så lärare och lärarinnor 92

Vaktmästare (7).

Dahlberg, E. R.; Franzén, B.

En värmeledningsskötare (7), en ba-
derska (2).

Sofia församlings folkskola.

Sofia församlings folkskola, som är belägen
Skånegatan 117, Sö., räknar vårterminen 1923
inalles 71 undervisningsavdelningar med tillsam-
mans 2,073 barn och innehåller 70 klassrum.
Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 3,561

¹⁾ Därav en med tjänstgöring som föreståndar-
inna vid barnavårdsnämndens barnhem vid Stora
Bleektornet.

FD.

band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 889 band.

Till Sofia folkskola äro vidare förlagda 7 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 164 elever samt 3 avdelningar av ersättnings-skolan med tillsammans 47 elever.

I skolhuset äro dessutom inrymda 4 avdelningar av den kommunala mellanskolan och 5 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Församlingens skolråd.

Borgmästaregatan 11, Sö.

Klefbeck, E. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; **Adams-son**, J. R., ingenjör, kassör; **Höijer**, E. J., byråchef; **Johansson**, K. V., filare; ***Pålsson**, E. A. V., möbelsnickare, stadsfullm.; **Tengelin**, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm.; ***Wihlander**, A. G., överlärare, vice ordf.; ***Ölund**, T. F., tjänsteman; *en vakant.

Sekreterare.

Wibellius, O. G. S., sekreterare hos skolöverstyrelsen; t. 788 32.

Överlärare.

Wihlander, A. G.; t. Söder 313 38; träffas å exp. Skånegatan 117, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . 14.
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 54
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . 5
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 4
Lärare i övningsämnen 4
Lärarinnor i övningsämnen 15

S:a lärare och lärarinnor 94

Vaktmästare (7).

Frisk, A. R.

En värmeledningsskötare (7), en bader-ska (2).

Maria församlings folkskolor.

Maria församling bildar fr. o. m. den 1 juli 1921 två överlärardistrikt, se nedan.

Församlingens skolråd.

S:t Paulsgatan 10, Sö.

Eklund, K. A., kyrkoherde, självskr. ordf.; ***Anderson**, C. W., maskinarbetare; **Edberg**, Ingrid M., lärarinna; ***Eriksson**, B., korrekturläsare; ***Lidman**, C., andre folkskolinspektör, stadsfullm.; **Lindgren**, A. G., tjänsteman; **Molin**, O. E., kommunister, vice ordf.; ***Rissén**, H. R., tullkassör; ***Rosengrén**, C. O. L., gross-handlare, kassör; **Rydén**, O. B., överlärare; **Wickberg**, T. W., tulltjänsteman.

Sekreterare.

Masreliez, K. V., rådmän; t. 96 69.

Maria överlärardistrikt.

Maria folkskola räknar vårterminen 1923 alles 94 undervisningsavdelningar med tillsammans 2,922 skolbarn. Skolan är fördelad på tre skolbyggnader, en vid Ringvägen 23, Sö., med 59 klassrum och de båda övriga vid Timmermansgatan 28, Sö., med 26 klassrum. Dessutom finnes på senare platsen en särskild mindre byggnad med slöjdsal och skolkök med matrum. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 6,034 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 1,484 band.

Vid Maria folkskola finnas vidare 9 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 174 elever och en avdelning av ersättnings-skolan med 15 elever.

Dessutom äro här inrymda 13 avdelningar av den högre folkskolan (se ovan).

Överlärare.

Rydén, O. B.; t. Söder 302 10; träffas å exp. vid Ringvägen, Sö., alla läsdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1,45—2,15 och å exp. vid Timmermansgatan 28, Sö., t. Söder 135 06, onsdagar 10,30—11.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen . . . 19
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 69
E. o. lärare i läs- och skrivämnen . . . 3
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen . . . 4
Lärare i övningsämnen 5
Lärarinnor i övningsämnen 19

S:a lärare och lärarinnor 119

Vaktmästare (7).

Sävelin, P. J. (skolan vid Ringvägen); **Regnström**, C. A. (skolan vid Timmermansgatan).

En värmeledningsskötare (7), två bader-skor (2).

Högalids överlärardistrikt.

Högalids folkskola räknar vårterminen 1923 61 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,856 barn. Skolhuset, som blev färdigt att tagas i bruk höstterminen 1921, är beläget vid Reimersholmsgatan 4, Sö., och innehåller 50 klassrum. Dessutom finnas lokaler för en fri-luftsskola med plats för 25 bröstklema barn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 1,829 band och skolans lärarbibliotek vid samma tid 439 band.

Till Högalids folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 115 elever och 3 avdelningar av ersättnings-skolan med 36 elever.

I skolhuset finnas dessutom 2 avdelningar av den kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Stenberg, K.; t. Söder 45 70; träffas å skolan exp. Reimersholmsgatan 4, Sö., alla läs-

dagar kl. 7,45—8,30 f. m. samt måndagar
och torsdagar kl. 1,15—2.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	45
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	6
Lärare i övningsämnen	6
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 79

Vaktmästare (7).

Carlsson, E. J.

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Brännkyrka församlings folkskolor.

Brännkyrka bildar från den 1 juli 1918 fyra överlärardistrikt, *Enskede*, *Älvsjö*, *Liljeholmens* och *Blommensbergsdistrikten*.

Församlingens skolråd.

Lindskog, H. J., kyrkoherde, självskr. ordf.;
Andersson, P., folkskollärare, stadsfullm., vice
ordf.; Granlund, S. J. R. W., kamrerare; *Gä-
bel, M., disponent, kassör; *Lantz, W. G.
G:son, tultjänsteman; Larsson, J. L., verk-
tygsarbetare; *Lindberg, J. A., hallbiträde;
Nilsson, H. S., faktor; *Sandberg, C. A.
J:son, förmän; Wiksten, S. H. J., journalist,
stadsfullm.; *Åhrberg, F. A. L., typograf.

Suppleanter: *Bergquist, J. A., folkskollärare;
*Dahlman, C. J., skomakare; Eriksson, J. G.,
ingenjör; Isacson, f. Aronson, Agda K. S.,
tandläkare; Kullman, J. O., måleriärbetare; *Le-
jon, K. G. O., metallärbetare; Lindblom, K. A.,
järnarbetare; Pettersson, A. E., stationskarl;
*Sandberg, S. O., arrendator; *Wiberg, f. Lund-
berg, Ingrid V., fru.

Sekreterare.

Öström, J. N. H., bitr. fattigvårdsinspektör; t.
Liljeholmen 3 89.

Enskede överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Enskede
och Gubbängen, vilka vårterminen 1923 räkna
42 undervisningsavdelningar med tillsammans
1,174 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den
31 dec. 1922 1,375 band. Lärarbiblioteket
omfattade vid samma tid 378 band.

Till Enskede folkskola äro vidare förlagda 3
avdelningar av fortsättningsskolan med tillsam-
mans 47 elever.

Dessutom finnas här 4 avdelningar av den
kommunala mellanskolan (se ovan).

Överlärare.

Edman, E. A.; träffas å exp. i Enskede folk-
skola alla läsdagar kl. 7,45—8,30 f. m. samt
dessutom måndagar och torsdagar kl. 1,30—
2; t. Enskede 10 62.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	26
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	3
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	7
Lärarinnor i övningsämnen	12

S:a lärare och lärarinnor 61

Vaktmästare (7).

Carlberg, W. T. (Enskede skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2).

Älvsjö överlärardistrikt.

Inom distriktet finnas skolor vid Solberga
(kyrskolan), Örby, Långbrodal och Södertörn,
vilka vårterminen 1923 räkna 45 undervisnings-
avdelningar med tillsammans 1,250 skolbarn. I
Örby och Långbrodal äro nya skolhus uppförda
under åren 1914 och 1915. Skolbiblioteket om-
fattade den 31 dec. 1922 1,573 band. Skolans
lärarbibliotek omfattade vid samma tid 452 band.

Vid Örby skola finnas vidare 2 och vid Lång-
brodal 1 avdelning av fortsättningsskolan med
tillsammans 52 elever.

Överlärare.

Granér, C. T.; träffas å exp. i kyrkskolan alla
läsdagar 7,45—8,30 f. m., t. Örby 1 27; i
skolan i Långbrodal måndagar 1,30—2, t.
Älvsjö 5 56; i skolan i Örby torsdagar 1,30—
2, t. Örby 25.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	7
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	25
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	8
Småskollärarinnor	4
Lärare i övningsämnen	3
Lärarinnor i övningsämnen	8

S:a lärare och lärarinnor 57

Vaktmästare och värmelednings- skötare (7).

Andersson, T. (Örby skola); Olofsson, C. J.
(Långbrodals skola).

En baderska (2), en extra baderska
(1,440 kr.).

Blommensbergs överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Blommensbergs, Johannis-
dals och Sättra skolor, vilka vårterminen 1923
räkna 50 undervisningsavdelningar med tillsam-
mans 1,532 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade
den 31 dec. 1922 1,554 band. Skolans lärar-
bibliotek omfattade vid samma tid 610 band.

Vid Blommensbergs folkskola finnas dessutom
7 avdelningar av fortsättningsskolan med till-
sammans 149 elever.

FD.

Överlärare.

Wahlström, A. T.; träffas å exp. i nya skolhuset vid Blommensberg alla lösdagar 7,45—8,30 f. m. samt därjämte måndagar och torsdagar 1—1,30, t. Gröndal 65.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	8
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	24
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	2
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	7
Småskollärarinnor	10
Lärare i övningsämnen	2
Lärarinnor i övningsämnen	7

Så lärare och lärarinnor 60

Vaktmästare (7).

Hellman, O. Hj. (Blommensbergs skola).

En värmeledningsskötare (7), en extra baderska (1,650 kr.).

Liljeholmens överlärardistrikt.

Distriktet omfattar Liljeholmens, Årsta och Midsommarkransens skolor, vilka vårterminen 1923 räkna 49 undervisningsavdelningar med tillsammans 1,519 skolbarn. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 1,482 band. Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 288 band.

Till Liljeholmens folkskola äro vidare förlagda 6 avdelningar av fortsättningsskolan med tillsammans 118 elever och en avdelning av ersättningsskolan med 13 elever.

Överlärare.

Kjellberg, A. G.; träffas å exp. i Midsommarkransens skolhus alla lösdagar 7,45—8,30 f. m., ävensom måndagar och torsdagar 1—1,30, t. Liljeholmen 401 och 481.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	10
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	29
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	7
Småskollärarinnor	4
Lärarinnor i övningsämnen	10

Så lärare och lärarinnor 61

Vaktmästare (7).

Olsson, P. O.

En värmeledningsskötare (7), en extra vaktmästare, en baderska (2).

Bromma församlings folkskolor.

Församlingens skolor äro belägna vid Bromma kyrka, i Bällstalund, Alvik och å Lilla Essingen, den senare i förhyrd lokal. Dessutom hava fr. o. m. år 1917 tillkommit en provisorisk skola å Stora Essingen, omfattande de två lägsta klasserna, samt fr. o. m. höstterminen 1922 en skola i Äppelviken, omfattande 5 avdelningar. I dessa skolor undervisas vårterminen 1923 inalles 1,330 barn, fördelade på 49 undervisningsavdelningar. Skolbiblioteket omfattade den 31 dec. 1922 1,943 band (varav i kyrkskolan 403, i

Bällstalund 590, i Alvik 750 och å Lilla Essingen 200). Skolans lärarbibliotek omfattade vid samma tid 481 band (varav 162 i Bällstalund och 319 i Alvik).

Vid Bromma folkskolor finnas dessutom 6 avdelningar av fortsättningsskolan (4 i Bällstalund och 2 i Alvik) med tillsammans 103 elever.

Församlingens skolråd.

Olsson, C. Hj., tf. kyrkoherde, självskr. ordf.; ***Bergstedt, P.,** ingenjör, kassör; ***Hedvall, A. G.,** folkskollärare, vice ordf.; ***Jonsson, O. J.,** lokalföreståndare; **Larson, N. G.,** byggnadsingenjör; **Lindkvist, F. S.,** timmerman; **Wickman, f. Johansson, Laura K.,** fru.

Suppleanter: ***Andersson, A. J.,** expeditiöns-vakt; ***Fahlstedt, H. J.** Carolina, skolföreståndarinna; **Nilson, A. D.,** tryckeriföreståndare; **Plahn, J. H.,** skomakeriarbetare; **Winberg, E. G.,** stenhuggare.

Sekreterare.

Larsson, L. Hj., f. d. kommunalkamrerare; t. Ulvsunda 10.

Överlärare.

Sandström, A. T. V.; träffas å exp. i Alviks skola alla lösdagar 7,45—8,30 f. m. samt måndagar och torsdagar 1—2, t. Ulvsunda 26; å exp. i Bällstalunds skola fredagar 12—1, t. Bromma 22.

Lärare och lärarinnor.

Ord. lärare i läs- och skrivämnen	9
Ord. lärarinnor i läs- och skrivämnen	23
E. o. lärare i läs- och skrivämnen	1
E. o. lärarinnor i läs- och skrivämnen	9
Småskollärarinnor	7

Så lärare och lärarinnor 49

Vaktmästare och värmelednings-skötare (7).

Rydhammar, C. O. (Bällstalunds skola).

Vaktmästare (7).

Johansson, J. A. (Alviks skola).

En värmeledningsskötare (7), en baderska (2), en extra baderska (1,440 kr.).

Barnavårdsnämnden.

Hamngatan 36, C.; telefoner och expeditionstid: se nedan.

Anmälningar om havandeskap, jämlikt lagen om barn utom äktenskap (se nedan), kunna göras, förutom å barnavårdsnämndens expedition, **Hamngatan 36, C.,** å svenska fattigvårdsförbundets barnavårdsbyråer: **Triewaldsgränd 3, St.;** t. 2198, **Norr 29 54;** expeditionstid: alla dagar, utom lördagar, 10—12 (15 juni—15 sept. endast måndagar och torsdagar); kommunalhuset, **Liljeholmen (för Brämkyrka);** t. **Liljeholmen 14;** expeditionstid: måndagar och torsdagar 9—11.

Enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn skall i varje skoldistrikt finnas en barnavårdsnämnd, vilken det åligger att taga vård om dylika barn under femton år, som vistas inom distriktet. I Stockholm är Stockholms folkskoleledning barnavårdsnämnd, men direktionen har med få undantag uppdragit beslutanderätten i hithörande ärenden åt en särskild nämnd (barnavårdsnämnden i inskränkt bemärkelse). Barnavårdsnämnden utser årligen för de tolv distrikt, vari staden delats, till sitt biträde kretsombud, antingen bland sina egna ledamöter eller ock bland andra män eller kvinnor, vilka nitälska för ungdomens uppfostran. Kretsombuden samt folkskolinspektören äga att närvara vid barnavårdsnämndens sammanträden och att deltaga i överläggningarna, men ej i besluten. Barnavårdsnämndens ledamöter och kretsombud böra hava uppmärksamhet därå, att barn ej må bliva försummade i sedligt avseende eller vanartas, samt, om sådant förekommer, därom göra anmälan hos nämnden. Sådan anmälan må ock göras av någon statens eller kommunens myndighet eller ock av ämbets- eller tjänsteman, vilken i denna sin egenskap erhållit kännedom om förhållanden, som föranleda till anmälan. Finner barnavårdsnämnden anmält barn vara i sedligt avseende försummat, skall nämnden tilldela dem, vilka det åligger att hava vård om barnet, en allvarlig förmaning att bättre uppfylla sina uppfostringsplikter. Visar barnet vanart, skall nämnden tilldela det en allvarlig varning och, om sådant anses gagneligt, jämväl föreskriva, att barnet skall inom viss tid och i ojäviga vittnens närvaro tilldelas lämplig åga. Då barnavårdsnämnden beslutit någon av dessa åtgärder, bör densamma jämväl uppdraga åt viss person (tillsyningsman) att med uppmärksamhet följa barnets levnadsförhållanden och övervaka dess uppförande. Nämnden äger att i vissa fall skilja barnet från hemmet att för vård och uppfostran till annan överlämnas. När omhändertaget barn hunnit den ålder och nått den stadga, att det anses kunna i tjänst eller yrke anställas, skall nämnden söka bereda barnet lämplig anställning och tillse, att det erhåller nödig utrustning. Utöver det kalenderår, under vilket barnet fyller sexton år, bör gottgörelse för dess vård och uppfostran i enskilt hem eller barnhem icke utfästas av nämnden. För gottgörelse, som utfästes i strid häremot, äger rätt till ersättning icke rum. Barnavårdsnämnden bör övervaka de barns uppförande och uppfostran, som till enskilt hem eller barnhem av nämnden överlämnats. Angående inspektion av barnhem och skyddshem förordnar konungen. Kostnaderna för sådan inspektion bestridas av statsmedel.

Barnavårdsnämnden i Stockholm har för tillgodoseende av barnavården inrättat fem barnhem (se nedan). I dessa omhändertagas också

barn, som tidigare intagits å Stockholms folkskolors skolkarhem, som hösten 1906 upphörde.

Genom lagen den 14 juni 1917 om barn utom äktenskap har barnavårdsnämndens uppgift blivit väsentligen utvidgad. Nämnda lag stadgar, att för varje barn utom äktenskap skall av barnavårdsnämnden förordnas lämplig man eller kvinna till barnavårdsman. Förordnandet meddelas, så snart nämnden mottagit anmälan om den blivande moderns havandeskap eller erhållit kännedom om barnets födelse. Barnavårdsmanne allmänna uppgift angives i lagen vara »att bistå modern med råd och upplysningar samt tillse, att barnets rätt och bästa behörligen tillvaratages». Särskilt åligger honom att surja för, att barnets börd fastställs och att barnet tillförsäkras underhåll, varjämte han skall biträda med indrivande och tillhandahållande av underhållsbidrag. Avtal om periodiskt utgörande av framtida underhållsbidrag är ej giltigt utan hans godkännande. Ehuru barnavårdsmanenskapet närmast är tänkt såsom ett oavlönat förtroendeuppdrag, åtaget av personligt intresse för modern och barnet, har lagen räknat med nödvändigheten att anställa kommunalt avlönade män eller kvinnor, vilka, efter barnavårdsnämndens för varje särskilt fall meddelade uppdrag, fungera såsom barnavårdsmän. Att befattningen får en sådan mera yrkesmässig karaktär, kan tydligen i större samhällen, särskilt Stockholm med dess inemot ett par tusen utomäktenskapliga födelser årligen, ej undvikas.

Över barnavårdsmanne verksamhet skall tillsyn övas av barnavårdsnämnden, varjämte nämnden bör bistå barnavårdsmannen i hans verksamhet samt lämna honom erforderliga råd och upplysningar. Nämnden åligger att årligen granska av barnavårdsmannen förda anteckningar och räkenskaper. Nämnden har även att pröva avtal, som innefattar åtagande att till barnets underhåll utgiva visst belopp en gång för alla, samt mottaga och besluta om användningen av sådant belopp.

Till biträde åt nämnden vid fullgörande av dess ovannämnda åligganden har anställts en särskild inspektör för barnavårdsmännen. För att i övrigt äga tillgång till lämpliga personer att fungera såsom barnavårdsmän, i fall där frivilliga krafter icke stå till förfogande, har nämnden anställt ett antal personer, vilka tänkts skola huvudsakligen ägna sig åt ifrågavarande verksamhet.

Härjämte hava svenska fattigvårdsförbundets i Stockholm arbetande barnavårdsbyråer (se ovan samt å avd. 4) åtagit sig nämndens uppdrag att mottaga anmälningar om havandeskap, varom förmåles i 14 § av ovannämnda lag, och förklarat sig villiga att, jämte underrättelse till nämnden om skedd anmälan, tillika till barnavårdsman föreslå någon för det särskilda fallet lämplig och villig man eller kvinna, där sådan står byrån till buds.

Utom sina ovan angivna uppgifter har nämnden att i äktenskapsmål och adoptionsärenden på

FD. domstols begäran avgiva yttrande rörande vederbörandes lämplighet såsom barnafostrare. Nämnden äger därjämte bl. a. befogenhet att för adoptivbarn föra talan om hävande av adoptivförhållande samt att i visst fall hos domstol göra anmälan om förordnande av god man för bevakande av barns rätt vid talan om dess börd.

Från och med år 1920 har barnavårdsnämnden fått sitt verksamhetsområde ytterligare utvidgat därigenom, att det nyinrättade skyddshemmet för flickor samt det från fattigvårdsnämnden till folkskoledirektionen överflyttade skyddshemmet för gossar å Skrubba blivit ställda under dess förvaltning.

Lagar m. m. Lag angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn den 13 juni 1902 med ändringar den 25 juni 1909, 6 juni 1919 och 23 april 1920. Lag om barn utom äktenskap den 14 juni 1917 med ändring den 11 juni 1920. Kungl. kung. ang. föreskrifter om barnavårdsnämns verksamhet och tillsynen därå den 23 nov. 1917. Instruktion för kretsombud och tillsyningsmän, antagen av barnavårdsnämnden den 19 januari 1920.

Stat år 1923. Utgifter: 552,725 kr.; inkomster: 86,125 kr. (därav statsbidrag 20,000 kr.).

Barnavårdsnämndens ledamöter.

Se ovan sid. 145.

Sekreterare och föredragande

(4,000 kr.).

Löfving, K. B. E.; träffas måndagar och fredagar 8,30—9,30 f. m. samt onsdagar 7—8 e. m.; t. 69 52, Norr 46 14.

Barnavårdsnämndens expedition.

Hamngatan 36, C.; telefoner: se nedan; expeditionstid: 10—12 samt 1—3 (lördagar under juni—augusti 10—2).

Avd. I (för ärenden rörande vanartade och i sedligt avseende försummade barn).

T. 69 52, Norr 46 14.

Sekreterare.

Löfving, K. B. E. (se ovan).

Kontorsskrivare (11).

Brunius, Elin A.

En kontorsskrivare, (7), ett skrivbiträde (4), ett vaktmästarbiträde (1,440 kr.).

Avd. II (för ärenden rörande barn utom äktenskap).

T. 236 46, Norr 190 61.

Inspektör för barnavårdsmännen (19).

Ström, T. W.; träffas 10—12; t. Norr 2 27.

Tjugu barnavårdsmän (11), sexton extra barnavårdsmän, därav en med halv tjänstgö-

ring (3,360—2,700 kr.), en kontorsskrivare (7), en kassörska (2,400 kr.), ett extra skrivbiträde, (1,620 kr.), en extra vaktmästare (2,100 kr.).

Barnavårdsnämndens kretsombud

(125 kr.; dessutom 11 kr. för varje undersökning).

Storkyrkoförsamlingen och Klara församling.

Brandel, R. A., komminister; Prästgatan 18, St.; t. Norr 235 50.

Kungsholms församling.

Davidson, J. A. L., komminister; Parmmätaregatan 1, C.; t. Kungsh. 1 82.

Adolf Fredriks och Gustav Vasa församlingar.

Lindgren, J., komminister; Karlbergsvägen 7, Va.; t. Norr 152 14.

Matteus, Jakobs och Johannes församlingar.

Wassberg, A., f. d. överlärare; Roslagsgatan 57, Va.; t. 834 53.

Engelbrekts, Hedvig Eleonora och Oscars församlingar.

Törnell, f. Weber, Gertrud, fru, stadsfullm.; Styrmansgatan 33, Ö.Dj.; t. 770 68.

Katarina och Sofia församlingar.

Wærn, C. (Lilli), fröken; Katarina v. kyrkogata 4, Sö.; t. Söder 316 25.

Maria församling.

För östra kretsen (öster om Ringvägen):

Clefberg, J. P., tf. inspektör vid allm. barnhuset; Badstugatan 39, Sö.; t. Söder 38 04.

För västra kretsen (väster om Ringvägen):

Nilsson, N. U., pastoratsadjunkt; Hornsgatan 142, Sö.; t. Söder 28 24.

Brännkyrka församling.

För 32. roten utom Örby villastad: **Edman, E. A.**, överlärare; Rundvägen 15, Enskede; t. Enskede 8 88.

För 33. roten: **Lindskog, H. J.**, kyrkoherde; Solberga, Älvsjö; t. Älvsjö 1 02.

För 34. roten samt Örby villastad: **Sandberg, C. A. J.**son, förmän; Långbrodal 126, Älvsjö; t. Älvsjö 6 02.

Bromma församling.

Magnusson, K. G., överingenjör; Äppelviken; t. Äppelviken 25.

Barnavårdsnämndens barnhem nr 1.

Roslagsgatan 57 (Bellevue), Va.; t. 68 87.

Detta barnhem, som öppnades den 19 februari 1904, är avsett för icke vanartade flickor och mindre gossar och har 23 platser.

Föreståndarinna (7).

Elfström, Ragnhild C.

Läkare

(550 kr.).

Sebardt, C.

En *vaktmästare* (7), två *sköterskor* (2), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).**Barnavårdsnämndens barnhem**

nr 2.

Södermannagatan 47 (Lilla Blecktornet), Sö.; t. 92 54.

Detta barnhem, som öppnades den 5 september 1904, är avsett för äldre gossar och har 26 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Dalborg, M.

Läkare

(325 kr.).

Klingberg, A. F.

En *husmoder* (2,400 kr.), en *vaktmästare* (7), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).**Barnavårdsnämndens barnhem**

nr 3.

Södermannagatan 55 A (Stora Blecktornet), Sö.; t. Söder 302 08.

Detta barnhem, som öppnades år 1906, är avsett för äldre flickor och har 20 platser.

Föreståndarinna

(lön som folkskollärarinna; dessutom 1,200 kr.).

Lundgren, Anna.

Läkare

(325 kr.).

Nilsson, Ada K.

En *slöjdlärlarinna* (4), en *kokerska* (II a), ett *biträde* (I d).**Barnavårdsnämndens barnhem**

nr 4.

Solhem, Spånga; t. Spånga 5 18.

Detta barnhem, som öppnades den 1 juli 1918, är avsett för yngre, i sedligt avseende försummade eller i mindre grad vanartade gossar och har 28 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Claesson, J. V.

En *husmoder* (1,680 kr.), en *biträdande lärlarinna* (lön som småskollärarinna), en *vakt-**mästare* (2,160 kr.), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).**Barnavårdsnämndens barnhem**

nr 5.

Eolshäll, Liljeholmen; t. Petersberg 3.

Sedan kungl. maj:t den 30 aug. 1918 återkallat sitt erkännande av alkoholistanstalten Eolshäll såsom allmän alkoholistanstalt, togs densamma, enligt beslut av stadsfullmäktige, i anspråk av barnavårdsnämnden den 1 okt. s. å. Fr. o. m. år 1921 har egendomen Eolshäll definitivt överflyttats från nykterhetsnämndens till barnavårdsnämndens förvaltning. Anstalten användes såsom barnhem för äldre gossar och har 36 platser.

Föreståndare

(lön som folkskollärare; dessutom 1,200 kr.).

Andersson, B. A.

En *husmoder* (1,680 kr.), en *vaktmästare* (2,160 kr.), en *trädgårdsmästare* (2,400 kr.), en *kokerska* (II a), en *städerska* (I c).**Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba.***Skrubba, Stockholm 4; t. Skarpnäck 3.*

Skyddshemmet vid Skrubba daterar sig i sitt nuvarande skick från år 1896, då de å den vid Tjörhovsgatan befintliga uppfostringsanstalten omhändertagna vanartiga gossarna blevo flyttade till den för ändamålet inköpta egendomen Skrubba i Brännkyrka församling.

Skyddshemmet, som tidigare under benämningen »uppfostringsanstalten vid Skrubba» sorterade under fattigvårdsnämnden, har fr. o. m. år 1920 överflyttats till folkskoledirektionen, sedan kungl. maj:t den 29 aug. 1919 på framställning av stadsfullmäktige godkänt detsamma som skyddshem enligt lagen den 13 juni 1902 angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn. Dess ändamål är att i enlighet med bestämmelserna i nämnda lag till kristlig vård och uppfostran mottaga vanartade gossar från Stockholms stad, vilka enligt beslut av stadens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsanstalt överlämnas. Skyddshemmets styrelse, som utgöres av ordförande och två andra ledamöter jämte två suppleanter, utses av barnavårdsnämnden för två år i sänder. Styrelsen utser inspektör för skyddshemmet. Detta förestås av en utav styrelsen antagen föreståndare, som har ledningen så väl av gårdens och anstaltens förvaltning som av gossarnas undervisning och uppfostran, och som för detta ändamål bör dels själv kunna undervisa i något ämne, dels besitta sådan praktisk erfarenhet i lantmannagöromål, att han kan förestå egendomens jordbruk. Undervisningen i

FD.

öfrigt, dessamma som meddelas i folkskolan, besörjes av examinerade folkskollärare jämte yrkeslärare. Anmälan om barns intagande göres skriftligen hos styrelsen och skall vara åtföljd av prästbetyg, skol- och läkarebetyg samt barnavårdsnämndens beslut om dess intagande. Skyddshemmet får mottaga högst 60 gossar.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för gossar å egendomen Skrubba den 29 augusti 1919. Instruktioner för vissa befattningshavare vid Stockholms stads skyddshem för gossar å Skrubba, fastställda av skyddshemmets styrelse den 24 jan. 1921 och 2 mars 1922.

Stat år 1923. Utgifter: 137,910 kr.; inkomster: 63,600 kr. (därav statsbidrag 12,000 kr.).

Styrelse.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru; **Lund**, J. D., byrådirektör, ordf.; **Neumüller**, O. E., direktör, vice ordf., inspektör och kassaförvaltare.

Suppleanter: **Molin**, O. E., komminister; **Östman-Sundstrand**, L. Elisabeth, fru, stadsfullm.

Protokollsförare

(275 kr.).

Vakant.

Föreståndare (19).

Boström, H. H. E.; träffas säkrast 9—10, 12,30—2.

Predikant

(550 kr.).

Swensson, S. E.

Läkare

(450 kr.).

Hulting, C. G.

Två **ämneslärare** (lön som folkskollärare, dessutom 540 kr.), sju **yrkeslärare** (8), en **vaktförman** (8), en **husmoder** (6), en **kokerska** (III a), ett **köksbiträde** (I b).

Dessutom för egendomens skötsel en **ladugårdsförman** (2,400 kr.) och två **drängar** (1,700 kr.).

Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs.

Eknäs, **Enköping**; t. **Upplands Vallby** 3.

Vid sammanträde den 2 juni 1919 beslöt stadsfullmäktige inköpa egendomen Eknäs gård i

Vallby socken av Uppsala län till skyddshem för flickor. Egendomen, som är vackert belägen vid Mälaren, har en areal av omkring 28 har åker och 30 har skog. Enligt det av kungl. maj:t den 7 augusti 1919 fastställda reglementet för skyddshemmet har detta till ändamål att i enlighet med bestämmelserna i lagen angående uppfostran åt vanartade och i sedligt avseende försummade barn av den 13 juni 1902 till kristlig vård och uppfostran mottaga vanartade flickor från Stockholms stad, vilka enligt beslut av stadens barnavårdsnämnd skola till uppfostringsanstalt överlämnas.

Högsta ledningen av skyddshemmets angelägenheter utövas av en av barnavårdsnämnden för två år i sänder utsedd styrelse, bestående av tre ledamöter med två suppleanter. Styrelsen utser för varje kalenderår en inspektör. Den närmaste ledningen och skötseln av skyddshemmet och egendomen utövas av en föreståndarinna. Skyddshemmet får mottaga högst 35 skyddsslingar, vilka inom hemmet beredas folkskoleundervisning och tillfälle till övningar i sådant praktiskt arbete, som kan främja deras duglighet för självförsörjning, sedan de lämnat skyddshemmet. De första skyddsslingarna intogos den 2 juli 1919.

Reglemente. Reglemente för Stockholms stads skyddshem för flickor å Eknäs den 7 augusti 1919.

Stat år 1923. Utgifter 57,451 kr.; inkomster: 30,895 kr. (därav statsbidrag 5,000 kr.).

Styrelse.

Gerdin, E. I., läroverksadjunkt, ordf.; **Gustafson**, f. Pettersson, Ruth V. M., fru, stadsfullm.; **Quint**, Stina, redaktör, vice ordf., inspektör.

Suppleanter: **Wahlberg**, E. G. M., jordbrukskonsulent; **Hellström**, f. Kullberg, E. S. E. (Lilly), fru.

Sekreterare

(600 kr.).

Löfving, K. B. E. (se ovan sid. 164).

En **redogörare** (500 kr.).

Föreståndarinna

(3,300 kr.).

Swenson, Neta Ch.

En **folkskollärarinna** (3,000 kr.), en **lärarinna i lanthushållning** (2,700 kr.), en **lärarinna i hushållsgöromål** (2,400 kr.), en **lärarinna i kvinnlig slöjd** (2,400 kr.).

Dessutom för gårdens skötsel två **jordbruksarbetare**.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse och i samband därmed stående institutioner.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen.

Högbergsgatan 43, Sö.; telefoner och expeditionstid: se nedan. Styrelsens sammanträden hållas i stadshuset, C.

Stadens yrkesskolor (se vidare nedan) sorterade till en början under folkskoledirektionen, men den 19 nov. 1917 beslöt stadsfullmäktige upprättande av en fristående nämnd för ledningen av desamma, nämligen Stockholms stads yrkesskolenämnd, för vilken instruktion fastställdes av kungl. majt den 31 dec. 1917. I samband med den kommunala omorganisati-
onens genomförande år 1920 upphävdes emellertid denna instruktion. I dess ställe utfärdade kungl. majt endast den 19 mars 1920 en särskild föreskrift rörande sammansättningen av yrkesskolenämnden, som samtidigt erhöi den förändrade benämningen Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse. Då särskild instruktion alltså saknas, är k. stadgan för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921 t. v. direkt normerande för styrelsens verksamhet.

Stockholms stads lärlings- och yrkesskolestyrelse har till uppgift att handhåva förvaltningen av stadens lärlings- och yrkesskolor och att handlägga därmed sammanhängande ärenden, ävensom att bereda frågor om anslag av stadens medel till institutioner eller enskilda för bedrivande av den kommunala yrkesskoleundervisningen samt handhåva förvaltningen av härför beviljade anslag.

Lärlings- och yrkesskolestyrelsen består av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, åtta andra ledamöter, av vilka sju väljas av stadsfullmäktige för två år och den åttonde utgöres av lärnings- och yrkesskolornas rektor (se nedan). Förste folkskoleinspektören eller den tjänsteman, som folkskoledirektionen vid förfall för honom utser, äger närvara vid styrelsens sammanträden och deltaga i överläggningarna men ej i besluten. Överinseendet över de särskilda lärnings- och yrkesskolorna kan styrelsen överlämna åt nämnder, bestående av, förutom skolornas rektor minst tre personer, utsedda i den ordning lärnings- och yrkesskolestyrelsen bestämmer. Dessa nämnder äga att enligt de föreskrifter, lärnings- och yrkesskolestyrelsen meddelar, besluta i fråga om smärre ärenden. Respektive nämnders åtgärder skola vid styrelsens följande sammanträde anmälans.

Ledningen av samtliga skolor utövas under lärnings- och yrkesskolestyrelsens och resp. skolenämnders inseende av en rektor (yrkesskoleinspektören), utsedd av skolöverstyrelsen efter förslag av lärnings- och yrkesskolestyrelsen. För att under yrkesskoleinspektörens utöva ledningen av vissa skolgrupper äro gruppchefständer antagna av lärnings- och yrkesskolestyrelsen. Övrig personal antages och entledigas även av styrelsen, i den mån sådant icke uppdrages åt skolnämnden. Instruktioner för å lärnings- och yrkesskolestyrelsens stat upptagen personal utfärdas av styrelsen.

För granskning av styrelsens räkenskaper utse stadsfullmäktige årligen tre revisorer med två suppleanter.

Uppsikt över lärnings- och yrkesskolornas verksamhet utövas av en av skolöverstyrelsen förordnad inspektör.

Författningar. K. majts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. K. kungörelse ang. statsunderstöd till kommunala och enskilda anstalter för yrkesundervisning den 4 nov. 1921 med ändring den 13 okt. 1922. Kungl. brev den 19 mars 1920 med särskild föreskrift rörande sammansättningen av Stockholms stads lärnings- och yrkesskolestyrelse. Reglemente för Stockholms stads lärnings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919. (Ang. fortsättningsskoleväsendet m. m. se under folkskoledirektionen.)

Stat år 1923. Utgifter: 728,200 kr.; inkomster: 205,900 kr. (därav 186,670 kr. statsbidrag).

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Broomé, f. Lothigius, Emilia A. K., fru, stadsfullm.

Övriga ledamöter.

Andersson, G. K. K., yrkesskoleinspektör (se nedan).

Carlsson, f. Lindskog, Anna R., fru, stadsfullm.

Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm.

*Eklund, J. M., målarmästare.

Lys.

*Jacobsson, G. L., direktör.
*Pehrsson, J. P., förordanden, stadsfullm.
Tengelin, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Robach, E. C.; Fredsgatan 9, C.; t. 29 30,
Norr 89 92; träffas 2—3, under juni—augusti 1—2.

Styrelsens revisorer

(utsedda av stadsfullmäktige för granskning av
1922 års räkenskaper och förvaltning).

Cervin, N. H., skräddarmästare, stadsfullm.

Linde, N., förordanden.

Schreuder, F., fabriksidkare.

Suppleanter:

Plahn, J. H., skomakeriarbetare.

Wassén, C., disponent.

Styrelsens expedition.

Högbergsgatan 43, Sö.; t. 162 33, Söder
133 99, Söder 139 33; expeditionstid: 10—5.

Yrkesskoldirektör

(12,000 kr.).

Andersson, G. K. K.: Högbergsgatan 43, Sö.;
t. 162 33, Söder 133 99; mottagningstid: tis-
dagar, torsdagar och fredagar 1—2.

Kassör och bokhållare

(5,700 kr.).

Lindeberg, A. A. R.; kassakontoret hålles öppet
10—12 och 1—3.

Platsanskaffningsassistent

(4,200 kr.).

Hellman, G. A.

Kontorsskrivare och registrator

(2,840 kr.).

Lagerqvist, Greta.

Trå extra kontorsbiträden (1,980 kr.),
en extra vaktmästare (2,100 kr.).

Stockholms stads lärlings- och yrkes- skolor.

Expedition: Högbergsgatan 43, Sö.; t. 162 33, Söder 133 99, Söder 139 33. Be-
träffande de olika skolornas förläggning
se nedan.

I en i februari 1900 till stadsfullmäktige
ingiven skrivelse hemställde Stockholms ar-
betareförening, att stadsfullmäktige måtte be-
fordra inrättande av yrkesskolor av olika slag.
Denna framställning avsågs s. å., men en sam-
tidigt av dåv. folkskolinspektören C. G. Bergman
väckt motion om frågans utredande genom en
kommitté vann 1901 fullmäktiges bifall. Kom-

mittén avgav sitt betänkande år 1906. I yt-
tande över detta anslöt sig folkskoledirektionen
till ett av förste folkskolinspektören F. von
Schéele avgivet förslag till lösning av yrkesskole-
frågan, som i mycket avvek från kommitterades,
och vari organisationen av yrkesskolorna i
München begagnats som förebild.

Detta förslag följdes i allt väsentligt i stads-
fullmäktiges beslut den 11 december 1911, en-
ligt vilket yrkesskolor med kostnadsfri undervis-
ning upprättades fr. o. m. hösten 1912 i egen-
domen Repslagaregatan 24. Till en början in-
rättades en mekanisk verkstadsskola, en möbel-
snickarskola och en klädsömnadsskola. Undervis-
ningen i dessa skolor meddelades en dag i
veckan och omfattade utom yrkesutbildning
även meddelande av kunskaper i modersmålet,
räkning, varu- och verktygskänedom, hälso- och
sambhållslära m. m. För varje skola tillsattes
en styrelse. Fem nya skolor av endagstypen
inrättades sedermera successivt, nämligen en
elektrisk montörskola, en smedskola, en rörlä-
garskola, en bleck- och plåtslagarskola samt en
skola för linnesömnad. Alla dessa skolor voro
treåriga.

En skola av ny typ tillkom genom den en-
ligt stadsfullmäktiges beslut den 28 april 1913
anordnade sexdagarsskolan för hemsömmar-
skor. Skolan var tvåårig och avsedd för flickor,
som utgått från folkskolans sjunde årsklass.

Hösten 1915 inrättades jämlikt stadsfullmäk-
tiges beslut under benämningen »Stockholms
stads yrkesskolors kurser i husligt ar-
bete» en endagsskola för ur folkskolan avgångna
elever. Kurserna, som voro tvååriga, anordnades
vid olika folkskolor. Dessa undervisningskurser
överflyttades emellertid fr. o. m. höstterminen
1920 till fortsättningsskolorna och förlades un-
der folkskoledirektionen.

År 1917 beslöt stadsfullmäktige övertaga
den för Stockholms byggmästareförenings murar-
yrkesskola å stadens fastighet Östermalmsgatan
66 uppförda byggnaden med däri förvarade, för
skolverksamheten avsedda inventarier och mate-
rialier samt uppdraga åt folkskoledirektionen att
där fr. o. m. höstterminen 1917 anordna yrkes-
skola för lärningar i muraryrket. Undervisnin-
gen anordnades såsom aftonskola med 8 å 9
timmar i veckan.

Fr. o. m. den 1 april 1919 upprättades
en urnmakarskola av delvis annan typ än de före-
gående. Skolan bestod av dels en ettårig kurs
med undervisning fem dagar i veckan, omfattande
huvudsakligen förberedande yrkesutbildning, dels
en därpå följande treårig skola av endagstypen.

Enligt stadsfullmäktiges beslut den 7 febr.
1916 anordnades vissa aftonkurser vid endags-
skolan för klädsömnad och vid sexdagarsskolan
för klädsömnad, ävensom för elektriska montörer
och för svagströmstekniker.

I anslutning till 1918 års lagstiftning an-
gående den kommunala yrkesundervisningen har
fr. o. m. år 1920 en omläggning av yrkesskole-

väsendet i Stockholm ägt rum. Sålunda har en uppdelning av de olika skolformerna företagits samt ny ämnesfördelning införts, varjämte hela verksamheten väsentligt utvidgats.

Från och med år 1920 finnas tre olika skoltyper, som representera efter varandra följande studier av undervisningen, nämligen verkstadsskolor, lärlingsskolor och yrkesskolor. Verkstadsskolorna, i vilka de blivande lärlingarna beredas tillfälle att före inträdet i lärlingsskolan genomgå en efter yrket anpassad förberedande utbildningskurs i verkstadsarbete, pågå 5 eller 6 dagar i veckan under en tid, som alltefter de olika yrkena varierar mellan 2 månader och 2 år. Läroämnena äro till huvudsaklig del yrkesarbete samt i någon mån ritning, räkning o. d. Lärlingsskolorna hava till ändamål att bereda dem, som fullgjort sin fortsättningsskolplikt, tillfälle att, samtidigt med inhämtande av praktisk yrkesfärdighet genom arbete i hantverk, industri el. dyl., förvärva de inom resp. arbetsområden nödiga teoretiska insikterna. Lärlingsskolorna äro treåriga (i två fall tvååriga); undervisningen pågår 6—12 timmar i veckan under 8—9 månader. Läroämnena äro yrkeslära (yrkesarbete med material- och verktygslära, maskinlära, fackritning, teknologi, räkning, skrivning, yrkeshygien m. m.), yrkesekonomi (affärsräkning, affärsskrivning, kalkylation och bokföring) samt yrkes- och arbetarlagstiftning. Yrkesskolorna slutligen äro avsedda för dem, som genomgått lärlingsskola och önska ytterligare förkovra sig i sitt yrke. Sådana skolor kunna anordnas under olika former med längre eller kortare lärotid, allt efter förefintliga behov och arbetsförhållanden inom resp. yrken. Läroämnena äro yrkesteknik, ritning och räkning.

Med anledning av de nya lagbestämmelserna hava nu de förut befintliga treåriga endagsskolorna i Stockholm fr. o. m. hösten 1920 omorganiserats till tvååriga. Sexdagarsskolan för hemsömmerskor har uppdelats i en verkstadsskola och en tvåårig lärlingsskola.

Slutligen hava de ovan omnämnda aftonkurserna uppdelats i vid lärlingsskolorna anordnade kurser för äldre arbetare samt yrkesskolor. Till de förra hänfördes sålunda t. ex. första årsklassen av svagströmsteknikerkurserna. Till yrkesskolorna räknades andra årsklassen av svagströmsteknikerkurserna samt övriga kurser, vilka alla äro en direkt påbyggnad på resp. lärlingsskolor.

Förutom denna fr. o. m. år 1920 genomförda omorganisation av yrkesskoleväsendet i Stockholm har även under år 1920 en avsevärd utvidgning av verksamheten ägt rum. Stadsfullmäktige beslöto nämligen den 15 mars 1920 upprättandet fr. o. m. höstterminen 1920 av dels nya lärlingsskolor inom kopparslagare-, skomakare-, vagnmakare-, tapetserare-, guldsmeds- och instrumentmakaryrkena i huvudsaklig överensstämmelse med befintliga lärlingsskolor, dels och ytterligare nio parallellavdelningar inom lärlingsskolan för mekaniska verkstadsyrket samt en parallellavdelning inom lärlingsskolan för elektriska montörsyr-

ket. Samtidigt härmed beslöts även upprättandet snarast möjligt efter 1920 års ingång av verkstadsskolor inom samtliga nu nämnda yrken samt därjämte inom smeds-, bleck- och plåtslageri- och möbelsnickeriyrkena. För utvidgningen erforderliga lokaler erhöles genom upplåtande till lärlings- och yrkesskolestyrelsen av den s. k. stallbyggnaden vid f. d. Nürnbergsbryggeri, Högbergsgatan 43. Förutom ovan nämnda nya verkstads- och lärlingsskolor hava under åren 1920, 1921 och 1922 tillkommit en verkstadsskola för ateljésömmerskor och en lärlingsskola för husligt arbete samt en verkstadsskola och en lärlingsskola för hattmodister. År 1923 hava ytterligare tillkommit dels en verkstadsskola och en lärlingsskola för målare, dels en verkstadsskola för murare. De båda verkstadsskolorna skilja sig från tidigare anordnade sådana därigenom, att eleverna, sedan de en kortare tid erhållit utbildning å skolverkstaden, utasändas till målarmästare och byggmästare i staden, hos vilka de under skolledningens kontroll mot vanlig lärlingslön få deltaga i förekommande yrkesarbeten.

Fr. o. m. hösten 1920 anordnas dessutom aftonkurser i sömnad för husmodrar som ersättning för den av livsmedelsnämnden upprättade och sedan av dyrtidskommittén uppehållna sömnadsverkstaden, vilken upphörde med juni månads utgång 1920. Fr. o. m. år 1921 anordnas vidare vid lärlingsskolorna särskilda kurser inom olika yrken för äldre arbetare med praktisk yrkeserfarenhet samt vid yrkesskolorna ämneskurser inom vissa yrkesgrenar, avsedda att meddela grundliga fackkunskaper.

Vid yrkesskolan för elektriska montörer anordnas fr. o. m. år 1923 en elektrisk installatörskurs, avsedd att meddela sådana kunskaper, som erfordras för erhållande av behörighet att utföra elektriska installationer. Fr. o. m. år 1923 har i stadens fastighet Brännkyrkagatan 2 B inrättats ett nytt skolkök, varest ett 30-tal kurser i husligt arbete årligen komma att anordnas.

Antalet elever vid samtliga skolor utgjorde vid vårterminens början år 1923 ialles 1,180.

Författningar. K. maj:ts förnyade stadga för den kommunala yrkesundervisningen den 4 nov. 1921. Reglemente för Stockholms stads lärings- och yrkesskolor, fastställt av skolöverstyrelsen den 31 dec. 1919. Reglemente för Stockholms stads verkstadsskolor fastställt av skolöverstyrelsen den 23 dec. 1919.

Inspektor

(förordnad av skolöverstyrelsen).

Wretblad, P., ingenjör, teknisk konsulent i kommerskollegium.

Rektor.

Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör (se ovan).

Lys.

Mekaniska gruppen.

Svedenborgsgatan 16, Sö.; exp.: t. Söder 330 26.

Gruppföreståndare
(7,500 kr.).

Gradelius, E. G., civilingenjör.

Två extra vaktmästare (3,000—2,520 kr.)

Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna för mekaniker samt instrumentmakare.

Nämnd.

Hallström, G. O., f. d. disponent, ordf.; Berthelius, F., civilingenjör; Bratt, C. A. L., mekaniker; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för smeder.

Nämnd.

Albihn, K. J. A., ingenjör, ordf.; Bolmér, A. F., fabrikör; Andersson, K. G. E., smed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för rörläggare.

Nämnd.

Blomqvist, E. R., överingenjör, ordf.; Hedin, A. Hj., direktör; Johansson, A. R., rörläggare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för bleck- och plåtslagare.

Nämnd.

Pehrsson, J. P., förtroendemän, stadsfullm., ordf.; Hasselgren, J. S., fabrikör; Wiberg, G. E., plåtsexpeditör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för kopparslagare.

Nämnd.

Tengelin, K. A. H., maskinarbetare, stadsfullm., ordf.; Stenberg, P. E., kopparslagarmästare; Enberg, J. A., kopparslagare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Elektriska gruppen.

Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. 205 04, Söder 337 01.

Gruppföreståndare
(7,500 kr.).

Johansson, P. A., ingenjör.

Ett extra skrivbiträde (1,980 kr.), en extra vaktmästare (2,520 kr.).

Lärlings- och yrkesskolorna samt verkstadsskolorna för elektriska montörer samt elektromekaniker.

Nämnd.

Wahl, G. A., direktör, stadsfullm., ordf.; Göransson, L., ingenjör; Carlsson, E. L., montör; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för urmakare.

Nämnd.

Sidenbladh, E. T., byråchef, ordf.; Lundbom, J. E., urfabrikör; Hansson, E. E., urmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänföres även till denna grupp:

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för guldsmeder.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Lundmark, J. E., fl. lic., ordf.; en vakant; Johansson, J. E., guldsmed; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för murare.

Östermalmsgatan 66, Ö. (lärlingsskolan), Fatburgsgatan 12, Sö. (verkstadsskolan).

Nämnd.

Hansson, S., redaktör, ordf.; Adling, A. A., byggnadsingenjör; Pettersson, J. O. E., murare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för målare.

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Eklund, J. M., målarmästare, ordf.; Svensson, P., fabrikör; Pettersson, H. M., målare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Snickargruppen.

Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. Söder 337 01.

Gruppföreståndare
(7,500 kr.).

Vakant, t.j.f. Högberg, J. A.

Skrivbiträde och vaktmästare gemensamma med elektriska gruppen (se ovan).

Lärlingsskolan och verkstadsskolan för möbelsnickare.

Nämnd.

Danielsson, T. Hj., möbelsnickare, stadsfullm., ordf.; Wickman, J. N., snickarmästare; Larsson, L. O., möbelsnickare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

**Lärlingsskolan och verkstadsskolan för
tapetserare.**

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

van Rijswijk, H. E., hovdekoratör, ordf.; Lind-
roth, C. E., tapetserare; Carlsson, L. Hj.,
tapetserare; Andersson, G. K. K., yrkesskol-
direktör.

**Lärlingsskolan och verkstadsskolan för
sadelmakare.**

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Alland, C. E. W. Ason, tygingenjör, ordf.; Skog-
lund, K. E. E., hovsadelmakare; Gartzell, O.,
sadelmakare; Andersson, G. K. K., yrkesskol-
direktör.

**Lärlingsskolan och verkstadsskolan för
vagnmakare.**

Nämnd.

Ehrnberg, P. A., vagnfabrikör, ordf.; Svenzon,
C. W., vagnfabrikör; Jönsson, E. M., vagn-
makare; Andersson, G. K. K., yrkesskoldirektör.

Tillsvidare hänföres även till denna grupp:

**Lärlingsskolan och verkstadsskolan för
skomakare.**

Fatburgsgatan 12, Sö.

Nämnd.

Johanson, K. E., landsorganisationens sekreterare,
ordf.; Nordfors, A., skomakarmästare; Holm-
gren, G. E., skomakare; Andersson, G. K. K.,
yrkesskoldirektör.

Sömnadsgruppen.

*Repslagaregatan 24, Sö.; exp.: t. Söder
311 47.*

Gruppföreståndarinna

(5,400 kr.).

Qvarnström, f. Flodin, Sigrid E. M.

**Lärlingsskolorna och verkstadsskolorna
för ateljé- och hemsömmerskor.**

Lys.

Nämnd.

Théel, f. Roth, Elisif, fru, stadsfullm., ordf.;
Carlenius, G. W., verkstadschef; Wessman, f.
Svensson, Signe A. M., fru; Andersson, G. K.
K., yrkesskoldirektör.

**Lärlingsskolan och verkstadsskolan för
hattmodister.**

Nämnd.

Fjällbäck Holmgren, Karin H., fru, ordf.; Elm-
dahl, Olga M., modist; en vakant; Andersson,
G. K. K., yrkesskoldirektör.

Gruppen för husliga yrken.

*Exp.: Brännkyrkagatan 2 B, Sö.; t. Sö-
der 30 74.*

Gruppföreståndarinna

(4,680 kr.).

Johansson, Karin.

Lärlingsskolan för husligt arbete.

(Undervisningen bedrivs dels i sömnadsskolornas
lokaler, Repslagaregatan 24, dels i skolköken i
centralsaluhallen och Brännkyrkagatan 2 B.)

Nämnd.

Laurell, Signe, fröken, ordf.; Arfwedson, Lilly M.,
skolkökslärarinna; Carlsson, f. Lindskog, Anna
R., fru, stadsfullm.; Andersson, G. K. K., yr-
kesskoldirektör.

Vid lärings- och yrkesskolorna finnas dess-
utom 13 *fast anställda lärare* (5,400—
5,100 kr.), 4 *fast anställda lärarinnor*
(3,600—3,300 kr.), 31 *timlärare* och 15 *tim-
lärarinnor* samt vidare e. o. lärare.

Stockholms stads statistiska kontor.

Statistiska kontoret.

Stadshuset, 4 tr., C.; t. »stadshuset»; expeditionstid: 9—4,30.

Huvudstadens kommunala statistik går tillbaka till år 1868, då stadsfullmäktiges beredningsutskott började utgiva »Berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning», vilken berättelse försågs med omfattande statistiska bilagor. Den första årgången, som utkom år 1870, innehöll dessutom i många fall återblickar för den sista femårsperioden, vadan rätt fullständiga uppgifter finnas sedan år 1864 och i vissa fall från ännu äldre år. Jämsdes med kommunalberättelsens statistiska avdelning började sedan vissa nämnder och styrelser utgiva specialpublikationer med delvis statistiskt innehåll. Dessa utlämnas dels i bihang till beredningsutskottets utlåtanden och memorial, dels såsom särpublikationer, bland vilka sistnämnda märkas de mera omfattande av hälsovårdsnämnden och fattigvårdsnämnden utgivna berättelserna.

Försök till centralisation av den kommunala statistiken för enhetlighet och jämförbarhets vinande vid behandlingen av det allt mer växande statistiska materialet framkommo, men ledde ej till något resultat förrän år 1905, då stadsfullmäktige den 20 mars beslöt inrättandet av en särskild kommunalstatistisk anstalt, benämnd Stockholms stads statistiska kontor, som trädde i verksamhet i augusti månad samma år.

Kontorets allmänna uppgift är att samla och vetenskapligt bearbeta samt offentliggöra uppgifter till belysande av Stockholms stads kommunala liv, dess förvaltning, sociala och ekonomiska förhållanden. Kontoret åligger numera i sådant avseende att rörande staden publicera (delvis i samverkan med andra institutioner): en statistisk årsbok, en berättelse angående Stockholms kommunalförvaltning, en statistisk månadsskrift, en veckoöversikt av den sanitära statistiken samt den årliga sanitära statistiken, fattigvårdsstatistik, brand- och ambulansstatistik, arbetsförmedlingsstatistik, handels- och sjöfartsstatistik, fabriks- och hantverksstatistik, renhållningsstatistik, valstatistik, allmänna bostadsräkningar (vart femte år) samt vissa specialundersökningar. Kontoret publicerar även arbeten av icke statistiskt innehåll såsom en årlig kommunalkalender (angående stadens förvaltning, befattningshavare m. m.), en löpande kommunal författningssamling samt en kommunal författningshandbok, varjämte kontoret har

att utarbета och granska diverse register m. m. Kontorets publikationer äro inrangerade i serierna »Stockholms stads statistik» samt »Kommunala handböcker». Utom dessa serier har kontoret utgivit vissa publikationer av speciell karaktär, bland vilka märkas minnesboken »Stockholm. Quelques données statistiques», vars första upplaga publicerades med anledning av det franska parlamentariska besöket sommaren 1909 (en tysk upplaga utgavs sommaren 1910 vid det tyska pressbesöket) samt den historisk-statistiska översikten »Stockholms stads utveckling efter tillkomsten av 1862 års kommunalförordning» ingående i Minnesskrift vid Stockholms stadsfullmäktiges femtioårsjubileum den 20 april 1913. (Ang. kontorets publikationer jfr för öfrigt publikationsförteckning å sista sidan.) — Dessutom åligger det kontoret att utföra andra, inom kontorets verksamhetsområde fallande arbeten, som av stadsfullmäktige eller stadskollegiet beslutas eller på framställning av nämnd eller eljest åt kontoret av dess styrelse uppdragas, samt i lämplig form och omfattning offentliggöra resultaten härav; att med uppmärksamhet följa övriga kontorets verksamhet berörande redogörelser eller åtgärder, som av kommunala myndigheter avgivas eller vidtagas, och på grund härav göra de framställningar, vartill kontoret kan finna anledning; att noggrant följa kommunalstatistikens utveckling även å andra orter samt söka för Stockholms stads statistik tillgodogöra härigenom vunnen erfarenhet; att främst genom tillhandahållande av kontorets publikationer i utbyte mot annan hithörande litteratur tillförsäkra kontoret tillgång till för dess verksamhet erforderligt bibliotek; att i övrigt, i den mån förhållandena det medgiva, bistå kommunala myndigheter och befattningshavare eller andra med upplysningar i frågor, fallande inom kontorets verksamhetsområde.

För införskaffande av för verksamheten nödiga upplysningar äger kontoret att omedelbart hänvända sig till vederbörande myndigheter och institutioner samt har rätt att av stadens vederbörande myndigheter eller befattningshavare utan dröjsmål erhålla uppgifter rörande den förvaltning, som må vara åt dessa anförtrödd.

Efter den kommunala omorganisationen år 1920, varvid ledningen av kontorets verksamhet närmare anknöts till den centrala stadsförvaltningen, består kontorets styrelse av, förutom ordförande, som utses av stadskollegiet bland borgarråden, kanslichefen (stadssekreteraren) samt fem andra ledamöter, vilka jämte fem supp-

leant väljas av stadsfullmäktige för två år. Vid styrelsens sammanträden äger kontorets direktör (se nedan) att närvara och deltaga i överläggningarna med rätt att därvid framställa förslag samt få sin mening antecknad till protokollet. Styrelsens förvaltning granskas av drätsel-nämndens revisorer.

Kontorets chef är en av styrelsen antagen direktör.

Instruktion. Instruktion för styrelsen över Stockholms stads statistiska kontor, fastställt av kungl. maj:t den 19 mars 1920.

Stat år 1923. Utgifter: 363,400 kr.; inkomster: 1,500 kr.

Styrelsens ledamöter.

Ordförande

(utsedd av stadskollegiet).

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.

Vice ordförande.

*Ekman, V. R., direktör.

Övriga ledamöter.

Larsson, Y. G. R., kanslichef (självskr.).

Ahibin, G. H. G., journalist.

Jacobi, N. A., förste aktuarie.

*Linde, N., förtroendeman.

*Ölstenberg, E., direktör.

Suppleanter.

*Wallin, J. A., transportmästare, stadsfullm.

Nordlund, K., förste folkskollinspektör.

*Pleijel, H. B. M., professor.

*Söderholm, A. H., järnvägstjänsteman.

Carlsson, B. A., förste aktuarie, stadsfullm.

Protokollsfröare

(300 kr.).

Asproth, J. K. (se nedan).

Styrelsens revisorer.

Samma som för drätsel-nämnden (sid. 52).

Direktör (26).

Guinchard, A. J. J.; mottagningstid: 9—10.

Direktörsassistent (22).

Leijonhufvud, S. S., frih., bibliotekarie (statistiska upplysningar och därmed sammanhängande utredningar, biblioteket samt utdelning och byte av publikationer).

Aktuarier (20).

Asproth, J. K., registrator och redogörare samt arkivarie (fattigvårds-, arbetsförmedlings-, brand- och ambulansstatistik).

Själänder, V. (bostadsstatistik, valstatistik och specialundersökningar; biträder dessutom direktören vid ledningen av vissa utredningsarbeten).

Moosberg, R. W. (hälsovårdsstatistik jämte viss befolkningsstatistik, renhållningsstatistik m. m.).

Larsson, G. A. (kommunala handböcker — kommunalkalender, kommunal författnings-samling, kommunal författningshandbok — och berättelse ang. Stockholms kommunal-förvaltning; dessutom diverse registerarbeten m. m.).

Biträdande aktuarier

(6,690—6,180 kr.).

Silén, K. G. (statistisk årsbok, statistisk månads-skrift, handels- och sjöfartsstatistik samt fabriks- och hantverksstatistik); Löfquist, T. H. F.

Amanuenser (växlande antal, avlöningsfor-mer och -belopp).

Första assistenter (11).

Ohlson, Helfrid I. A. (hälsovårdsavd.); Carlsson, Ester F. (fattigvårdsavd.); Gustafson, Anna T. (årsboksavd.); Larsson, E. B. (Brita) (hos registratorn och redogöraren); Wagner, f. Sandstedt, Astrid W. (biblioteket); Sundström, Klara S. (haudboksavd.); Lundholm, f. Ekdahl, A. K. (Stina) (ej å stat; hos direktören).

Fjorton andra assistenter (7), sex kon-torsbiträden (5) samt växlande antal extra biträden (3,060—1,980 kr.).

Vaktmästare (7).

Lundman, J. H.

En vaktmästare (6).

Övriga till undervisningsroteln hörande institutioner.

Rådet till skydd för Stockholms skönhet.

Skönhetsrådet.)

Stadshuset, 1 tr., C.; t. »stadshuset» (jfr nedan, sekreteraren).

I en år 1915 hos stadsfullmäktige väckt motion föreslogs tillsättande av ett särskilt kommunalt råd för vård av Stockholms stads natur, dess estetiska intressen och kulturella minnesmärken m. m. Med anledning därav beslöt stadsfullmäktige den 19 mars 1917 att tillsätta en kommitté för frågans närmare utredning. Kommittén avgav i november 1917 sitt betänkande (Bih. nr 141 för 1917). Vid behandling av detta betänkande beslöt stadsfullmäktige den 18 mars 1918 att tillsätta sju kommitterade jämte två suppleanter (ett »naturskydds- och konstråd») med uppgift att som rådgivare åt under stadsfullmäktige lydande utskott, nämnder, styrelser och kommittéer utreda och avgiva förslag i frågor rörande bl. a. Stockholms natur, naturminnen och parkväsen, staden tillhöriga konstverk, utsmyckning av byggnader, gator, torg m. m., skyltanordningar, uppställande av kiosker, stånd och mindre byggnader, namn på gator, torg, byggnader m. m., skolundervisning och annat upplysningsarbete i fråga om naturskydd och skönhetsvård, stadens samlingar av konst, konstindustri och konsthantverk samt andra liknande frågor, som hänskjutas till rådets bedömande. Åt de kommitterade gavs tillika i uppdrag att framlägga förslag till reglemente för sin verksamhet och till utgiftsstat efter den erfarenhet, som kunde vinnas under organisationens mer provisoriska fungerande. Rådet beslöt år 1919 att antaga namnet »*Rådet till skydd för Stockholms skönhet*». Skönhetsrådet framlade år 1920 för stadsfullmäktige ett förslag till instruktion för rådet, men detta förslag har ännu ej föranlett någon åtgärd från stadsfullmäktiges sida. I rådets stat för år 1923 ingå bl. a. utgifter för utredningar och arkitekturarbeten, tävlingar, upplysningsverksamhet, inspektionsresor m. m.

Första val av ledamöter i rådet ägde rum den 17 dec. 1918, sedan dessförinnan förslag inhämtats från olika sakkunniga myndigheter och korporationer å till ifrågakvarande uppdrag lämpliga personer. Enligt stadsfullmäktiges beslut den 15 nov. 1920 skola rådets ledamöter och

suppleanter hädanefter utses för två år i sänder, varvid hälften (eller antalet närmast hälften) avgår varje år.

Stat år 1923. Utgifter: 15,900 kr.

Ledamöter.

Bendixson, I. O., professor, stadsfullm. v. ordf.; ***Curman, J. S.**, byggnadsråd; ***Elméus, C. K. J.**, arkitekt, stadsfullm., kassaförvaltare; ***Hjortzberg, G. O.**, professor; ***Lindhagen, Anna J. J.**, barnavårdsinspektör; **Möller, C. O.**, generaldirektör, ordf.; **Ström, O. F.**, redaktör, stadsfullm.

Suppleanter.

Lönnberg, A. J. E., professor; ***Hallström, G. A.**, konstnär.

Sekreterare

(3,000 kr.).

Josephson, R., docent; t. i Uppsala: Uppsala 45 55, i Stockholm: 331 94.

Liljevalchs konsthall.

Djurgårdsvägen 60, Ö.Dj.; t. 727 75.

Sedan grosshandlaren C. F. Liljevalch i testamente tillerkänt utredningsmännen i sitt bo befohgenhet att bestämma om användningen av överskottsmedlen, sedan av testator gjorda donationer utgått, förklarade sig utredningsmännen villiga att använda intill 500,000 kr. för att i Stockholm få till stånd en byggnad, huvudsakligen avsedd för konstatställningar. Donationen gjordes under förutsättning, att stadsfullmäktige till byggnadstomt upplåte ett område i kv. Fyrkanten (numera kv. Konsthallen) å Djurgården. Den 31 mars 1913 upplåte stadsfullmäktige tomten i fråga samt uppdrogo åt drätsel-nämndens första avdelning att med utredningsmännen träffa avtal om byggnadens förvaltning. Enligt detta avtal, som avslöts den 26 maj 1914, skulle konsthallen förvaltas av en styrelse, bestående av fyra personer (däruv en intendent för byggnaden), utsedda av drätsel-nämndens första avdelning; dock skulle utredningsmännen första gången äga utse intendenten och ytterligare

en ledamot. På framställning av utredningsmännen beslöt emellertid drätselnämndens första avdelning den 2 jan. 1915, att styrelsen till en början (t. o. m. år 1917) skulle bestå av fem personer, varav tre skulle utses av avdelningen och två av utredningsmännen, varjämte intendenten finge utses av styrelsen utom dess krets. Därefter skulle samtliga styrelsens ledamöter utses av drätselnämnden. Genom en ändring i avtalet den 9 mars 1920 har drätselnämnden[s första avdelning] erhållit rätt att bestämma antalet ledamöter och tillsvidare fastställt detsamma till sju. Av ledamöterna skall minst en vara konstnär; intendenten utses av styrelsen inom eller utom dess krets.

Konsthallen togs i bruk våren 1916.

De nuvarande ledamöterna äro utsedda av drätselnämndens första avdelning den 23 okt. 1917 och 9 mars 1920 (för obestämd tid).

Stat år 1923. Utgifter: 82,150 kr.; inkomster: 62,500 kr.

Styrelse.

H. K. H. Prins Eugen, ordf.; Eriksson, Chr., skulptör; Kinander, C. E., direktör, riksgäldsfullm: ordf.; Lamm, H. F., grosshandlare;

Larsson, O. E., borgarråd, stadsfullm.; Laurin, T. O., direktör; Nordström, K. F., målare.

Intendent
(10,500 kr.)

Strindberg, S.

Ett kontorsbiträde (3,000 kr.), en kasörska (2,580 kr.), en tillsyningsman (3,330 kr.), två vakter (2,400 kr.) samt extra vakter.

Stadsbiblioteket.

Ett av stadsbibliotekskommittén (se 1921 års kommunalkalender) utarbetat förslag till upprättande av Stockholms stadsbibliotek (Bih. nr 51 för 1921) framlades, efter överarbetning av vederbörande borgarråd, av stadskollegiet för stadsfullmäktige den 19 febr. 1923 (Utl. nr 46 för 1923) jämte förslag om inrättande av en *Stockholms stads biblioteksstyrelse*. Sedan ärendet nämnda dag af fullmäktige återremitterats till kollegiet, torde det efter ytterligare beredning komma att föreläggas stadsfullmäktige vid sammanträde i slutet af april 1923. (Rörande stadsfullmäktiges ev. beslut hänvisas till i kalenderns slut inflytande Tillägg.)